

ಮೂಲವಿಜ್ಞಾನ

BASIC SCIENCE

ತರಗತಿ V

ಭಾಗ - 1

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಂಥೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಮಿತಿ (SCERT), ಕರ್ನಾಟಕ
2016

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಜನಗಳ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ
ಪಂಚಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾತ ಮರಾಠಾ
ದ್ವಾರ್ಪಿಡ ಉತ್ತರಲ ವಂಗ
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ
ಉತ್ತರ ಜಲಧಿತರಂಗ
ತವಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ
ತವಶುಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯ ಗಾಥಾ
ಜನಗಳ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ
ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತವು ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸಮೋದರ,
ಸಮೋದರಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ
ಘೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ ನಾನು ಹೇಣುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಂಡ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ
ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಮತ್ತು ನನ್ನ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ನನ್ನ ಶೃಂಘೆಯನ್ನು
ಮುದಿಪಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನಂದವಿದೆ.

State Council of Educational Research and Training (SCERT)
Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website : www.scertkerala.gov.in

e-mail : scertkerala@gmail.com

Phone : 0471 - 2341883, Fax : 0471 - 2341869

Typesetting and Layout : SCERT

First Edition : 2014, Reprint : 2016

Printed at : KBPS, Kakkanad, Kochi-30

© Department of Education, Government of Kerala

ಶ್ರೀತಿಯ ಪುಟಾಳಿಗಳೇ,

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಿಮ್ಮ ಸೈಹಿತ.

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ,

ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವ,

ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಲು ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯಲು

ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಪ್ರೇರಿಸಿಸುವ,

ಯಾವತ್ತೂ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸೈಹಿತ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೌತುಕಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಈ ಕೌತುಕಗಳ ಒಳ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು

ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಜ್ಞಾನದ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೇರಲು

ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಟ್ಟು,

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರೇರಿಸಿ,

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆಯಾದು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೃಷಿದಿದು ಗೆಳೆಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಿರಿ.

ಶುಭ ಹಾರ್ಯಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಡಾ. ಐ. ಎ. ಘಾತಿಮ

ನಿದೇಶಕರು

ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ

TEXTBOOK DEVELOPMENT TEAM PARTICIPANTS

Abdul Gafoor K.V.M., MUAUPS

Panakkad

Manoj Kottakkal, GRHSS Kottakkal

Ilyas Perimbalam, GVHSS Nellikkuth

Sunandan T.P., Akkara UPS Kavassery

Adatt Vasudevan, AUPS Nellissery

Ajith Prasad, Hindu UPS Mullassery

Varghese Mathew, GHSS Mankod

Mohandas P.P., NNNMUPS Karalmanna

Robin K., GHS Kunnamukkal

Rajina S., GUPS Randathani

Jayan Babu K.L. Vinoba Niketan UPS

Experts

Dr. Alavuddeen M. Principal (Rtd.), Govt. College Elerithattu.

Dr. S. Mohanan, Reader and Head (Rtd.), Dept. of Physics, University College, Thiruvananthapuram

Paul P.I., Associate Professor, Mar Ivanios College.

Artists

Musthajeeb E.C., M.M.E.T.H.S. Melmuri

Noushad Vellalassery, Ganapathy AUPS Kizhissery

Muhammed Shameem, V.A.U.P.S Kavanoor

Lohithakshan. K, Assissi School for the Deaf, Malapparamba

Vijayakumar, GUPS Nemam

Academic Co-ordinators

Dr. Ancey Varughese

Research Officer, SCERT

Reeja M.

Research Officer, SCERT

KANNADA VERSION

PARTICIPANTS

Gopalakrishna Nayak P., GHSS Angadimogar

Ravishankar, MSCHS Perdala, Nirchal

Raveendra Rai K., GWLPS Shiribagilu

Dasappa K., GHSS Belluru

Subject Expert

Shashidhara M.

Teacher Educator,
DIET Kasaragod

Language Expert

Dr. Rathnakara Mallamoole

Asst. Professor,
Govt. College, Kasaragod

Co-ordinator

Dr. K.K. Chandini

Head, Teacher Education & HSS
SCERT Kerala

State Council of Educational Research and Training (SCERT)

Vidyabhavan, Poojappura, Thiruvananthapuram - 695012

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

1. ಸಸ್ಯಲೋಕದೆಡೆಗೆ 07
2. ಜೀವಜಲ 21
3. ಆಕಾಶದ ನೇರಳಿನಾಟಗಳು 37
4. ಬೀಜದೊಳಗಿನ ಜೀವ 47
5. ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳು 59

ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಕೀರ್ತಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ)

ಆಯ್ದೆಯ ಸ್ವಷ್ಟಿಗಾಗಿ ICT ಸಾಧ್ಯತೆ

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1

ನನ್ನ ಲೋಕದೆಡೆಗೆ

ರೀಜಾಕಾಲ ಮುಗ್ಗೆಯಿತು. ಇನ್ನು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಟವಾಡಿ ಕುಣಿದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೊಡಿ ಹಿಡಿದುಹೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗೆದೆ. ಇಂದು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದಿರಿ? ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಿರಾ? ಈ ದಿನ ಯಾವ ತಿಂಡಿ ತಿಂದಿದ್ದಿರಿ? ಬರೆಯಿರಿ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವು?

ಪ್ರೀರ್ಥಿಮಯವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಲ್ಲವೇ?

ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತವೇ?

ಎಲ್ಲವೂ ಸಸ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲವೇ?

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇವುಗಳು ಸಸ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಿಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಬೇರು

- ಎಲೆ

- ಹಣ್ಣ

- ಬೀಜ

ಹರಿವೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ?

ಹೊಕೋಸನ್ನು (ಕಾಲಿಫ್ಲೂವರ್) ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ನಾವು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತೇವೆ? ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಹೊಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಸಸ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆಯಲ್ಲವೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭಾಗಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಾ ಅಹಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭಾಗಗಳಿವೆಯೇ?

ಚಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ?

ಕರಿಮೆಣಷು

ಲಪಂಗ

ಅರಶಿನ

ಶುಂಠ

ಪಲಕ್ಕಿ

ಸುಗಂಥ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಔಷಧಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ
ಹಲವು ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಚಿತ್ರವನ್ನು
ಗಮನಿಸಿರಿ. ದ್ಯೇನಂದಿನ
ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ
ಆಡುಸೊಗೆ, ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು,
ದಾಸವಾಳ, ಕುರುಂದೊಟಿ,
ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ, ಕಹಿಬೇವು,
ನಾಚಿಕೆವುಳ್ಳು ಎಂಬೀ
ಸಸ್ಯಗಳು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿವೆ. ನಿಮ್ಮ
ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ
ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ
ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಸ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಉಂಟಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ

ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ

ಆಹಾರವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ?

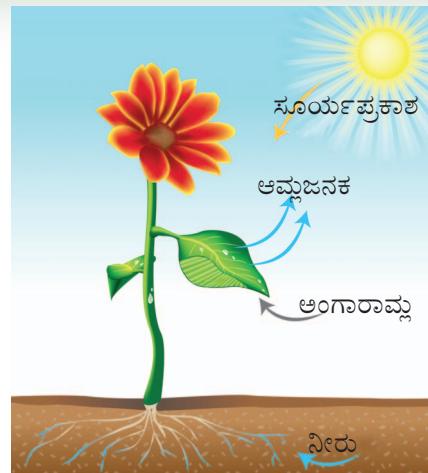
ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆ (Photosynthesis)

ಸಸ್ಯಗಳು ಬೇರುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ. ಈ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧದ ಲವಣಗಳಿವೆ.

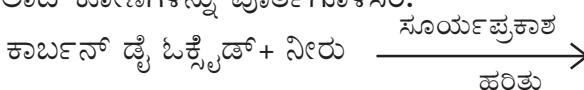
ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಕಾರಣ ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆ ಎಂಬ ಅನಿಲವನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳು ಹೀರುತ್ತವೆ.

ಆಹಾರ ತಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆಹಾರ ತಯಾರಿಯ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಜರಗಲು ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹರಿತ್ಯು ಎಂಬ ವಣಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಪ್ತಕಾಶವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ದ್ಯುತಿ ಸಂಶೋಷಣೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಮ್ಲಜನಕವೂ

ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳು ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆಯ ಸಂಧರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಡುವ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮುಂದೆ ಪಿಣ್ಣವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಪೋಷಕಗಳಿನ್ನುವರು.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿರಿ.

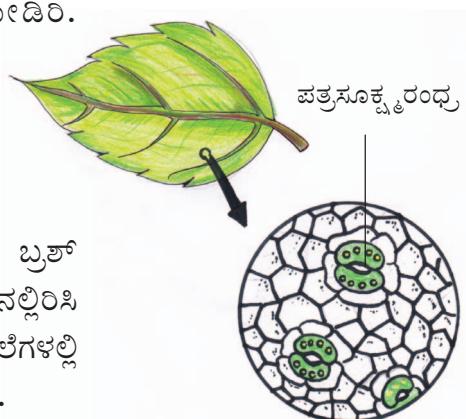

ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆಯ ಹೇಗೆ?

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ವೀಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಯ ಅಡಿಭಾಗದಿಂದ ತೆಳುವಾದ ಪದರನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಈ ಪದರನ್ನು ದುಬಿಲಗೊಳಿಸಿದ ಸ್ವೀನೋನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿರಿ. ಪೋಯಿಂಟ್ ಬ್ರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ಗಾಜಿನ ಸ್ವೀಡಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರಕದ ಮೂಲಕ ನೋಡಿರಿ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ.

ಪತ್ರಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರ (Stomata)

ಸಸ್ಯಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವಾಗ ಕಾಬಣ್ಣ ದ್ಯೇ ಓಕ್ಸೈಡನ್ನು ಹೀರಿ ಅಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅನಿಲ ವಿನಿಮಯವು ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಪತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ತೇವಾಂಶವು ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮದಶದ ಮೂಲಕ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಿ.

ಮಾಡಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

‘ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಲ ವಿನಿಮಯ’ (Edubuntu - School Resource) ಎಂಬ ವೀಡಿಯೋ ನೋಡುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಸಸ್ಯಗಳ ಯಾವ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಬೀಳುತ್ತದೆ?

ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಚಿನ್ನಗಿ
ದೊರೆಯವಂತೆ ಎಲೆಗಳು
ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿವೆಯೇ? ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ
ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಹರಿತ್ವ (Chlorophyll)

ಹರಿತ್ವ ಎಂಬುದು ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ವಣಿಕ್ರಘ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ತಯಾರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹರಿತ್ವ ಹೀರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿತ್ವ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳಿಗೂ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವಿದೆಯೇ?

ನೀವು ಕೆಂಪು ಹರಿವೆಯನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಜರಗಬಹುದೆ?

ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ಅನ್ತರ್ವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು: ಕೆಂಪು ಹರಿವೆಯು ಎಲ್ಲೆ, ಬ್ಲೈಂಡಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸರ್

ಕೆಂಪು ಹರಿವೆಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಬೆಲ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಪೇಪರ್‌ಗೆ ಉಜ್ಜಿರಿ. ಕಾಗದದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೆಂಪು ಹರಿವೆಯೆಲ್ಲಿ
ಹರಿತ್ವ ಇದೆಯೇ?

ಕೆಂಪು ಹರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿತ್ತು ಇದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿರಲ್ಲವೇ?

ಹಾಗಾದರೆ ಅದರ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಗಿರಬಹುದು?

ಹಲವು ಬಣ್ಣಗಳು

ಜಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಹರಿತಿನ ಹೊರತಾದ ವಣಂದ್ರವ್ಯಗಳು ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಕ್ಷಾಂತೋಫಿಲ್‌ ಎಂಬ ವಣಂದ್ರವ್ಯವಿರುವ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಕೆರೋಟಿನ್‌ ಇರುವವುಗಳು ಕಿತ್ತಳೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಆಂತೋಸಯಾನಿನ್‌ ಎಂಬ ವಣಂದ್ರವ್ಯವಿರುವ ಎಲೆಗಳು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ವಣಂದ್ರವ್ಯಗಳು ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುವುದೇ?

ದಾಸವಾಳದ ಹೂ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಹೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಎಲೆಗಳಿಗೆ, ಕಾಂಡಗಳಿಗೆ, ಹೂಗಳಿಗೆ, ಹಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನೀಡುವವುಗಳು ವಣಂದ್ರವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಧ್ಯಾಪಕರೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

“ನೇರ್, ಮನೆಯೆ ಮೆಲಗೆವ ಹೊಳಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಶೆಲವೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ಹೊಳಬಿಡುವೆ ಆಮ್ಲಜನಕದಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯೆಂಳಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತವೇ?”

ಪ್ರಯೋಗ ಉಪಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿರಬೇಕು?

- ಉದ್ದೇಶ
- ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು
- ಪ್ರಯೋಗ ವಿಧಾನ
- ನಿರೀಕ್ಷಣೆ
- ನಿಗಮನ

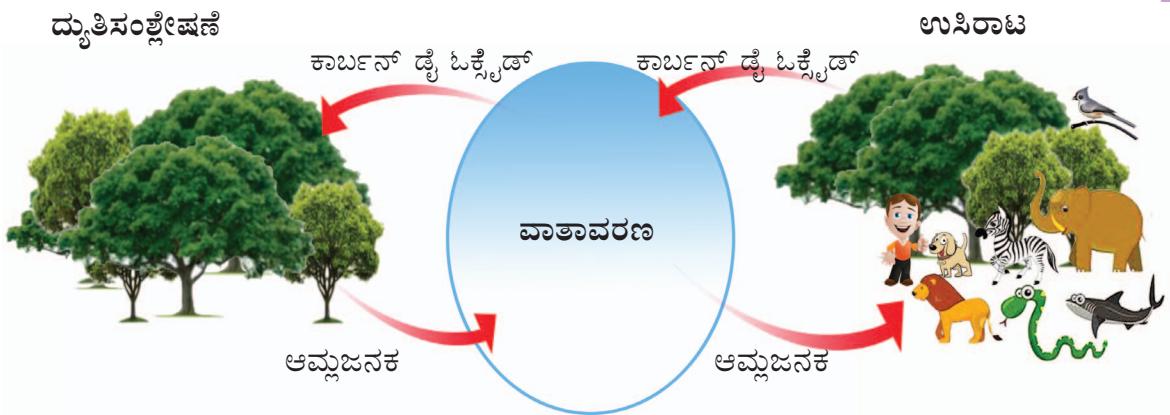

ವಿಜಯನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು?

ವುನೆಯೋಳಗೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆಯೇ? ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕ ಲಭಿಸಲು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಹಾಯಕ ವಾಗಬಹುದೇ?

ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ದ್ಯುತಿಸಂಶೈಷಣ ಹಾಗೂ ಉಸಿರಾಟ

ಚತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರ.

- ಸಸ್ಯಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೇಯೇ?
- ದ್ಯುತಿಸಂಶೈಷಣಯು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದೇ? ಯಾಕೆ?
- ಸಸ್ಯಗಳ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಾ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವುದು?

ರಾತ್ರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಮ್ಲಜನಕ ಲಭಿಸಬಹುದೇ? ನಿಮ್ಮ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಹಸಿರು ಸಸ್ಯಗಳು ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶೈಷಣೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಕಾಬಣ್ಣ ದ್ಯೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ದ್ಯುತಿಸಂಶೈಷಣೆಯು ಜರಗದಿರುವುದರಿಂದ ಆಮ್ಲಜನಕವು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸಸ್ಯಗಳ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾ ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಾಬಣ್ಣ ದ್ಯೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ವಾಸಿನಲು ಒಂದು ಚಾಗ

ಇದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದ ಸೋಫಿಯಾಳ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಬೆಳೆಗೆ ನೆವ್ವೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಲಾಭಿಯಿತು. ಬೆಳೆಗೆ ನೆವ್ವೆಯಿಂದ ನೆನ್ನೆನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅಸೆಷ್ಟಿದ್ದಿಸಿತು. ಬೆಳೆಗೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ನೆರಿದೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದ್ಯಾನವು ಬೆಳೆಗೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅಸೆಷ್ಟಿದ್ದಿಸಿತು. ಬೆಳೆಗೆ ನೆವ್ವೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅಸೆಷ್ಟಿದ್ದಿಸಿತು. ನೆನ್ನೆನ್ನು ಹಾಕಲಾದ ಹಳಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆನುಸಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಗೆಡಿಗೆಗೆನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಅಗತ್ಯಿಲ್ಲವಂತೆ...

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳು

ಮರಬಳಿ

ಮರಬಳಿಯು ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಓಕೆಡ್‌ಡೋ ಆಗಿದೆ. ಜಿತ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅದರ ದಪ್ಪವಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಆ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳಿವೆ. ವಾತಾವರಣದಿಂದ ನೀರಾವಿಯನ್ನು ಹೀರಲು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಣ್ಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವಾಸ್ಥಳೆಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳು ಇತರ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳೇ ಎಪಿಪ್ಲೆಟುಗಳು.

ಓಕೆಡ್‌ಡೋಗಳು ಯಾವ ಸಸ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳೊಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ. ಎಪಿಪ್ಲೆಟುಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಅವುಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ದೋಷಕರವಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವುದೇ?

ಚಚೆಸಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪರಾವಲಂಬಿ ಸಸ್ಯಗಳು (Parasitic Plants)

ಮಾವಿನಂತಹ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಬೆಳಿಯುವ ಒಂದಣಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಒಂದಣಿಕೆಯು ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಯುವುದು ಮರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೇ? ಯಾಕೆ?

ಒಂದಣಿಕೆಗೆ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಇವೆಯಾದರೂ ಇವುಗಳು ಅತಿಥೀಯ ಸಸ್ಯದಿಂದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಲವಣಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಮರಬ್ಲೀಯು (ಕಸ್ಟೂಟಿ) ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಳದಿಮಿಶ್ರಿತ ನಸುಹಸಿರು ಬಣ್ಣವಿರುವ ಬ್ಲ್ಯಾಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬ್ಲ್ಯಾಯು ಅದು ವಾಸಿಸುವ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ನೀಡುತ್ತದೆಯೇ? ಚಚೆಸಿರಿ. ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳು ಅವುಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಹೀರುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳು ಸ್ವತಃ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಪಂಚವಾದ ರಫ್ಲೀಶಿಯಾ ಈ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.

ರಫ್ಲೀಶಿಯಾ

ಒಂದಣಿಕೆ

ಅಮರಬ್ಲೀ

- ಅರ್ಥಪರಾನ್ನ ಸಸ್ಯಗಳು ಆತಿಥೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಲವಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಕೊಂಡು ಎಲೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ವತಃ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾ : ಬಂದಣಿಕೆ.
- ಆತಿಥೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹಿಡಿತವ ಸಸ್ಯಗಳು ಪೂರ್ಣಪರಾನ್ನ ಸಸ್ಯಗಳು. ಉದಾ : ಅಮರಬಳ್ಳಿ (ಕಸ್ಟಟ)
- ಅರ್ಥಪರಾನ್ನ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣಪರಾನ್ನ ಸಸ್ಯಗಳು ಆತಿಥೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಪುಗಳಾಗಿವೆ.

ಪರಾವಲಂಬಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾತ್ರ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೊಳೆತ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಇವುಗಳು ಕೊಳೆತ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳೆತನಿಗಳು (Saprophytes) ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಬೂಸುರುಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೇ?
ಬೂಸುರುಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದು ಎಲ್ಲಿ?

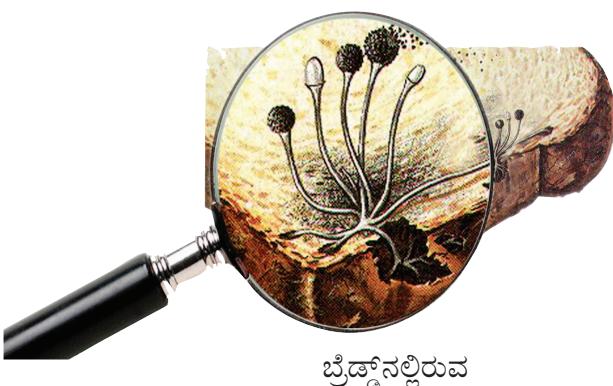
ನಿಯೋಟಿಯ

ಮೋನೋಕ್ಲೋಪ

ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ಒಂದು ತುಂಡು ಬ್ರೆಡ್ನ್ಸು ನೀರಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಿಸಿ ಇಡಿರಿ. ಎರಡು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಒಂದು ಭೂತಕನ್ನಡಿ (ಹ್ಯಾಂಡ್ ಲೆನ್ಸ್) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿರಿ. ಬ್ರೆಡ್ ಹಾಗೂ ಉಪಿನಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೂಸುರುಗಳು ಕೊಳೆತನಿಗಳಾಗಿವೆ. ಬೂಸುರುಗಳು ಸಸ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳಲ್ಲ.

ಬ್ರೆಡ್ನ್ ನಲ್ಲಿರುವ

ಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಮೊಳೆತು ಬರುವ ಅಣಬೆಗಳು ನಮಗೆ ಸುಪರಿಚಿತವಲ್ಲವೇ? ಇವುಗಳೂ ಬೂಸುರು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ.

- ಅಣಬೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತವೆ?
- ಇವುಗಳ ಒಣ್ಣಿ, ಗಾತ್ರ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೇ?

ಅಣಬೆಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಣಬೆ

ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ಥಳೆಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು.
ಕರಿಮೆಣಸು ಮುಂತಾದ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಇತರ ಮರಗಳನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತವೆ.
ಕರಿಮೆಣಸು ಬಳ್ಳಿ ಯಾಕಾಗಿ ಇತರ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸುತ್ತದೆ?

ಆಧಾರ ಕೋಣ, ಚಪ್ಪರ ಹಾಕೋಣ

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳು

ಒಂದು ತರಕಾರಿ ಶೋಟವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರಿ.
ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಸಸ್ಯಗಳಿವೆ?
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಏರಿ ಬೆಳೆಯಲು
ಬೇಕಾದ ಷೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ?
ಯಾವ ಯಾವ ಸಸ್ಯಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ?
ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಬಿತ್ತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ
ಸ್ತ್ರಿಂಗಿನಂತಹ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.
ಇದರಿಂದ ಇರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?

ಸ್ತ್ರಿಂಗ್‌ನಂತಹ ರಚನೆಗಳು

ಕರಿಮಣಸು

ಪಡುವಲ

ಹಾಗಲ

ಅಗ್ನಶಿವ (ಗ್ಲೈರಿಯೋಸ)

ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರಾ? ಇವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಆರೋಹಿಗಳು (Climbers)

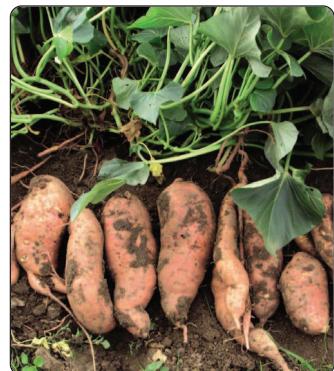
ಇತರ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವ ದುಬಳ ಕಾಂಡದ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ ಆರೋಹಿಗಳು. ಅಥಾರ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇಲೇರಲು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವ ಸುರುಳಿಯಂತಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಟೆಂಡ್ರಿಲ್ಸ್ (Tendrils) ಎನ್ನುವರು. ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳು ಏರುವ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇತರ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕರಿಮಣಸು, ಹಾಗಲ, ಪಡುವಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಆರೋಹಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಗೊಣಸು ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಇದು ಒಂದು ದುಬಳಕಾಂಡ ಸಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇವುಗಳು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ?

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಂಡ್ರಿಲ್ಸ್ ಇದೆಯೇ?

ಗೊಣಸು

ಒಂದೆಲಗ

ಸೊನಿಬರಿ

ಹರಿದಾಡುವ ಸಸ್ಯಗಳು (Creepers)

ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವ ದುಬಳ ಕಾಂಡ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ ಹರಿದಾಡುವ ಸಸ್ಯಗಳು. ಗೊಣಸು, ಒಂದೆಲಗ, ಸೊನಿಬರಿ ಎಂಬಿವುಗಳು ಹರಿದಾಡುವ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿಯಂತಹ ರಚನೆಯೋ ಏರು ಬೇರುಗಳೋ ಇಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಕಾಣುವ ಹರಿದಾಡುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅರೋಹಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಲವು ತರದ ಬೇರುಗಳು

ಅಲದ ಮರ

ಮುಂಡೋಳಿ ಗಿಡ

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಗೆಲ್ಲಿನಿಂದಲೂ ಕಾಂಡದಿಂದಲೂ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಈ ಬೇರುಗಳು ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿವೆ? ಈ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇವೆಯೇ? ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಬೀಳಲು ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಉರುಗೋಲು ಬೇರುಗಳು (Prop Roots and Stilt Roots)

ನೀರು ಮತ್ತು ಲಘಣಗಳನ್ನು ಹೀರಲು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಗಿಡಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲೂ ಬೇರುಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಮಣಿನ ಮೇಲ್ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಈ ರೀತಿಯ ಬೇರುಗಳು ಬೀಳಲು ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಉರುಗೋಲು ಬೇರುಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಲದ ಮರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ರಚನೆಗಳು ಬೀಳಲು ಬೇರುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ಮೇಲಿನ ಗೆಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮುಂಡೋಳಿ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಕಾಂಡದಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಉರುಗೋಲು ಬೇರುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಕಾಂಡ್ಲಾ ಗಿಡಗಳ ಕುರಿತಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

ಕಾಂಡ್ಲಾ ಗಿಡ (Mangroves)

ಜವುಗು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ ಕಾಂಡ್ಲಾ ಗಿಡಗಳು. ಇವುಗಳ ಬೇರಿನ ತುದಿಗಳು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅನಿಲ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಈ ರೀತಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಉಸಿರಾಟ ಬೇರುಗಳು (Pneumatophores) ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಕಾಂಡ್ಲಾ ಗಿಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಕೆ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

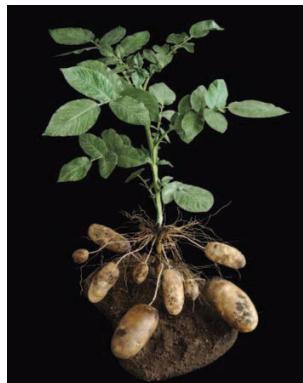
ಕಾಂಡ್ಲಾ ಗಿಡದ ಉಸಿರಾಟ ಬೇರುಗಳು

ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣಿಗೆ

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗೆಣಸು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಯಾಕಾಗಿ?

ನಿಮ್ಮ ಉಹಾಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬಟಾಟೆ

ಮರಗೆಣಸು

ಮರಗೆಣಸು ತನ್ನ ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುವ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಕ ಬೇರುಗಳು (Storage roots) ಎನ್ನುವರು.

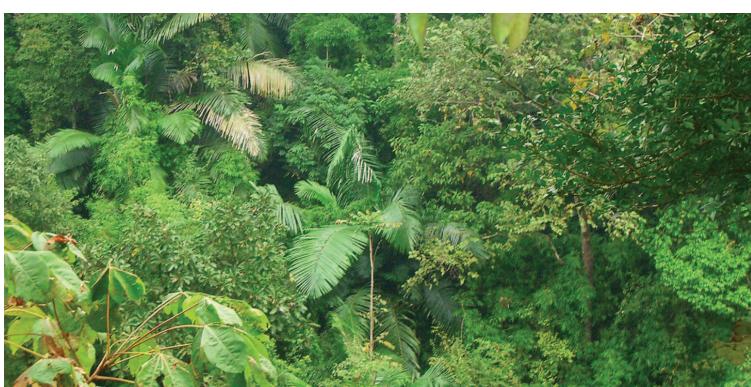
ಎಲ್ಲಾ ಗೆಣಸು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು ಸಂಗ್ರಹಕ ಬೇರುಗಳಲ್ಲ. ಬಟಾಟೆಯು ಕಾಂಡದ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಮಣಿಮೊಳಗೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುವ ಈ ರೀತಿಯ ಕಾಂಡಗಳು ಗುಪ್ತಕಾಂಡಗಳಾಗಿವೆ. (Underground Stems).

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಕ ಬೇರುಗಳು, ಗುಪ್ತಕಾಂಡಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕ್ಯಾರೆಟ್	ಕೂರಿಕೆ
ಬೀಂಬ್‌ರೂಟ್	ಕೂವೆ
ಸುವಣ್ಡಗೆಡ್ಡೆ	ಮರಗೆಣಸು
ಕೆಸು	ಗೆಣಸು
ಶುಂಠಿ	ಅರಶಿಣ

ಸಂಗ್ರಹಕ ಬೇರುಗಳು	ಗುಪ್ತಕಾಂಡಗಳು

ಸಸ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ವೈವಿಧ್ಯ

ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ, ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

ನಿಮ್ಮ ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರದಿಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಘದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸಸ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ತುಂಬಿವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ರುವಿರಾ?

ನಿಮ್ಮ ಪಂಚಾಯತ್ರೆ ಕಟ್ಟೇರಿಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ (Biodiversity Register) ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು

ಮರ ಏನೆಲ್ಲಾ ನೀಡುವುದು?

ಮರವನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಜೀವಿಗಳು ಯಾವುವು?

ಮರ ಯಾವೆಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ?

ಬಿತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಜೀವಿ

- ಪಕ್ಕೆ
-

ಮರ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು

ವಾಸಸ್ಥಳ, ಆಹಾರ

ಮರ ಕಡಿಯವವನು ಮರದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೆ? ಈ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ಉರುಳಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿರಿ.

ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಬಹುದು? ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯವಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೃಗೀತಿಕೊಂಡು ಕಾಯ್ದಂತಹ ಗೊಳಿಸಿರಿ.

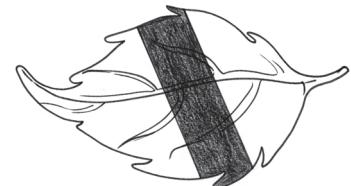
ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಹರಿತಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಸ್ವತಃ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ವಯಂ ಪೋಷಕಗಳಲ್ಲದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಾನ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳು, ಕೊಳೆತಿನಿಗಳು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಎಹಿಷೈಟುಗಳು ಎಂಬ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅಪುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ದುಬಳ ಕಾಂಡದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅಪುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಸ್ಯ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಪುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು, ಅಪುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಪುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾರ್ಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಣ

1. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರಿ. ಮಾತ್ರ, ಬಂದಣಿಕೆ, ಅಣಬೆ, ಕಸ್ಟುಟಿ (ಅಮರಬ್ಲ್ಳಿ), ಭಕ್ತ, ಮೋನೋಟೋಪ್, ಗಂಧದ ಮರ, ರಫ್ಫೇಶಿಯಾ, ನಿಯೋಟ್ಟಿಯ, ಮರಬಾಳಿ.
2. ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಸ್ಟುಟಿ, ಮರಬಾಳಿ, ಬಂದಣಿಕೆಗಳು ಅಪುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ರೀತಿಯ ಕುರಿತು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿರಬಹುದು? ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಧ್ವಂಸಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ನೀರು ಹಾಗೂ ಲವಣಗಳನ್ನು ಹೀರುವುದು ಎಂಬಿವುಗಳೇ ಮಾತ್ರ ಬೇರುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಎಂಬುವುದು ರಾಜುವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು?
4. ದೃಷ್ಟಿಸಂಶೋಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಜಯನು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ, ಅಂಗಡಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗಿಡದ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಒಂದು ಕಪ್ಪ ಕಾಗದವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದನು. ಅಜಯನು ಹೀಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದ ಯಾಕಾಗಿರಬಹುದು?

ಮುಂದುವರಿದ ಜ್ಯಾಪಾರ್ಟಿಕೆಗಳು

1. ಧಾರಾಟ ಕಾಂಡ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿರಿ. ಕಾಂಡ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
2. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಎಲೆಗಳು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೀತಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.
3. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ದುಬಳ ಕಾಂಡ ಸಸ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ.

2

ಜೀವಜಲ

ನಾಡಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ
ಸಮಪರಕ್ಕೆ : ಸಂಭರಮುದಲ್ಲಿ
ವಾಗಿರಿಕರು.

ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಇರವನ್ನು ಪತ್ತೆ
ಹಜ್ಜಲಾಯಿತು.

ಬರ : ಭತ್ತದ ಬಯಲುಗಳು
ಒಣಗಿ ನಾಶ

ಹಡಿನೀರಿನ ಬವಣ

ನೇರಿ : ಏರುತ್ತಿರುವ ಮರಣ
ಸಂಖ್ಯೆ

ವಿಶೇರಣೆ ಮಾಡುವ ಕುಡಿಯುವ
ನೀರಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಶುಲ್ಕ
ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ
ದಾರು

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯಃ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಮೀನುಗಳ ಸಾವು

ನದಿಗಳಿಂದ ಮರಳು ಸಾಗಾಟ...
ಬಾವಿಗಳ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಕುಸಿತ : ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ

ಇವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಸುದ್ದಿಗಳ ಶೀಷಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾತೆಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಇರುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ?

ನಾವು ನೀರನ್ನು ಯಾವೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ? ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕುಡಿಯಲು
- ಆಹಾರ ಬೇಯಿಸಲು
- ಕೈಗೆ ಮಾಡಲು
- ಪಾತ್ರ ತೊಳೆಯಲು
-

ಈ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬದಲು ನಮಗೆ ಬೇರಾವುದನ್ನಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶುಧ್ಯವಾದ ನೀರಿಗೆ ಬಣ್ಣವೋ ವಾಸನೆಯೋ ರುಚಿಯೋ ಇಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಇತರ ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿವೇ?

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನೀರಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳು

ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು

ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಪಾನೀಯಗಳಿಗೆ ಸಿಹಿ ಸೇರಿಸಲು ಒಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಲು •
ಹರಿಯುತ್ತದೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ರೈಪಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸಲು •
ಉಣಿವಾಹಕವಾಗಿದೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು •
ನಿದಿಷ್ಟ ಅಕಾರವಿಲ್ಲ. ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪಾತ್ರೀಯ ಅಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.	<ul style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ಅಕಾರದ ಪಾತ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು •
ಫನ, ದ್ರವ, ಅನಿಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.	<ul style="list-style-type: none"> ಆವಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು. •

ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತವೆಯೇ?

ವಿಲೀನವಾಗುವವುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಲೀನವಾಗದವುಗಳು

ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಹೊಗೆಯನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕಡಡಿದ ಬಳಿಕ ಅನಂದ ಮತ್ತು ಶೆಫೀಕೋರ್ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಮಾತ್ರಕತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಶೆಫೀಕ್ : ನಾನು ಗಾಳಿನೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಸಕ್ಕರೆಯು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನಂದ್ : ನಾನು ಗಾಳಿನೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊಗೆಯು ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ!

ಶೆಫೀಕ್ ಹಾಗೂ ಅನಂದರು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡೋಣ.

ಉಪ್ಪು, ಹೊಗೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಹುಡಿ, ಪ್ರೋಟಾಲಿಯಂ ಪರ್ಮಾಡಂಗನೇಚ್, ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ, ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ, ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆ, ಮೈಲುತುತ್ತು (ಕೋಪರ್ ಸಲ್फೈಟ್), ಕಲ್ಲು, ಗ್ಲಿಸರಿನ್ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೋಟಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಡಡಿ ನೋಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವವುಗಳು	ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗದವುಗಳು

ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರಾವಕ, ದ್ರಾವಣ (Solute, Solvent, Solution)

ವಿಲೀನವಾಗುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ದ್ರವ್ಯವೆಂದೂ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದೋ ಅದನ್ನು ದ್ರಾವಕವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದ್ರವ್ಯವು ದ್ರಾವಕದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವುದೇ ದ್ರಾವಣ. ಸಕ್ಕರೆ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯು ದ್ರವ್ಯ ಹಾಗೂ ನೀರು ದ್ರಾವಕವಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಘನವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ದ್ರವಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಲ್ಲವೇ? ಅನಿಲಗಳೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಿ ದ್ರಾವಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಾವೊಂದು ಸೋಡಾ ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡೋಣ.

ಸೋಡಾ ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತೆರೆದಾಗ ಅನಿಲದ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಮೇಲೇರಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಣುವಿರಲ್ಲವೇ? ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದ ಕಾಬಣ್ಣ ಡೈ ಓಸ್ಟ್ರೈಟ್ ಗುಳ್ಳೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸೋಡಾ ಪಾನೀಯದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯ ಯಾವುದು?

ಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಜಲಚರಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ.

ವಿವಿಧ ದ್ರಾವಣಗಳ ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರಾವಕ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ದ್ವಾರಾ	ದ್ವಾರಾ	ದ್ವಾರಾ
ಸಕ್ಕರೆಯ ದ್ವಾರಾ	.....	ನೀರು
ಉಪ್ಪಿನ ದ್ವಾರಾ	ಉಪ್ಪು	.....
ಸೋಡಾ ಪಾನೀಯ	.....	.....
ಪೊಟಾಶಿಯಂ ಪಮಾಂಗನೇಟ್	.....	.....
ದ್ವಾರಾ	.....	.....
ಮೈಲುತ್ತು ದ್ವಾರಾ	.....	.....

ಇತರ ದ್ವಾರಾಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದ್ವಾರಾ (Universal Solvent)

ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತವೆಯೇ?

ಪರೀಕ್ಷಾಸಿದ ಬಳಿಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ.

ದ್ವಾರಾ	ದ್ವಾರಾ					
	ಸಕ್ಕರೆ	ಉಪ್ಪು	ಮೈಲುತ್ತು	ಬೆಳ್ಳಿ	ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ	ಪೊಟಾಶಿಯಂ ಪಮಾಂಗನೇಟ್
ನೀರು						
ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆ						
ಸೀಮೆಣ್ಣೆ						

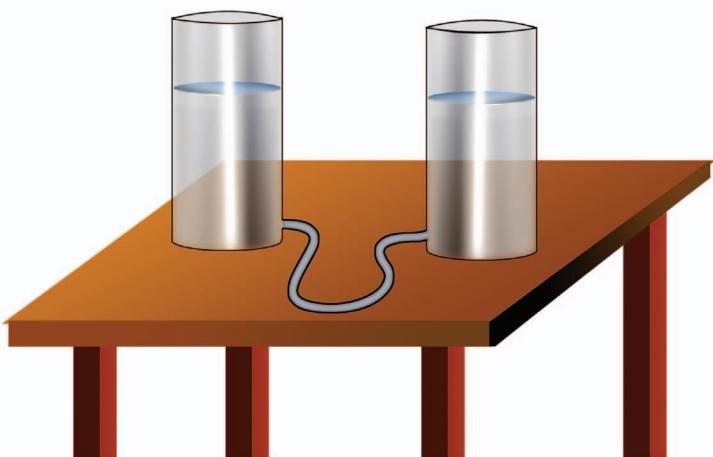
ಯಾವ ದ್ವಾರಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳು ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತವೆ? ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಇತರ ದ್ವಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತವೆಯೇ?

ನೀರು ಬಹುತೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ದ್ವಾರಾ.
ಆದುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದ್ವಾರಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನೀರು ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದ್ವಾರಾ ವಾ ದುದರಿಂದ ನಮಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಯಾವುವು? ನೀರಿನ ಇತರ ವಿಶೇಷತೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

ನೀರಿನ ಮಟ್ಟೆ

ಜಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ವೃವಢಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಎರಡು ಪಾಲ್ಸಿಕ್ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಡರಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಮೇಕ್ಕಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವ

ಒಂದು ಪೈಪನ್ನು ರಂದ್ರುದ ಮೂಲಕ ಹಾಯಿಸಿ, ಅಂಟು (Gum) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರು ಸೋರದಂತೆ ಜೋಡಿಸಿರಿ. ಒಂದು ಬಾಟಲೀಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ನೀರು ತಂಬಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಏನು? ಎರಡು ಬಾಟಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಸಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಒಂದು ಬಾಟಲಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಹೊರಚಿಲ್ಲಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಟಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದೇ?

ಒಂದು ಬಾಟಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ? ಇನ್ನು ಒಂದು ಚೆಮಚವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊಗೆಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹೊರ ತೆಗೆಯಿರಿ. ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ?

“ನೀರು ತನ್ನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ”

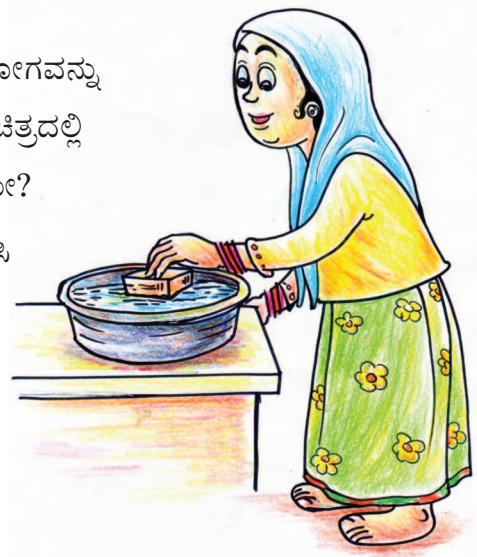
ಕ್ರೀಗಾರಿಕಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕೂ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಭೂಗಭಂಗಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವುದರಿಂದ ಸಮೀಪದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ನಾಲ್ಕೊಂದ್ರೆ ಬದೋ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಜೋಡಿಸಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರಿ.

ಮುಳುಗುವವುಗಳು ಮತ್ತು ತೇಲುವವುಗಳು

ಸಣ್ಣ ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ರಂಸಿನಾ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮರದ ತುಂಡುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವುದನ್ನು ಜಿತ್ತುದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಿರಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತವೆಯೇ?

ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವವುಗಳು	ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವವುಗಳು

ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೆವಲ್ಲವೇ. ವಸ್ತುಗಳ ಈ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- ಬಾಳೆ ದಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಈಜು ಕಲಿಯುವುದು.
- ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದು.

ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ?

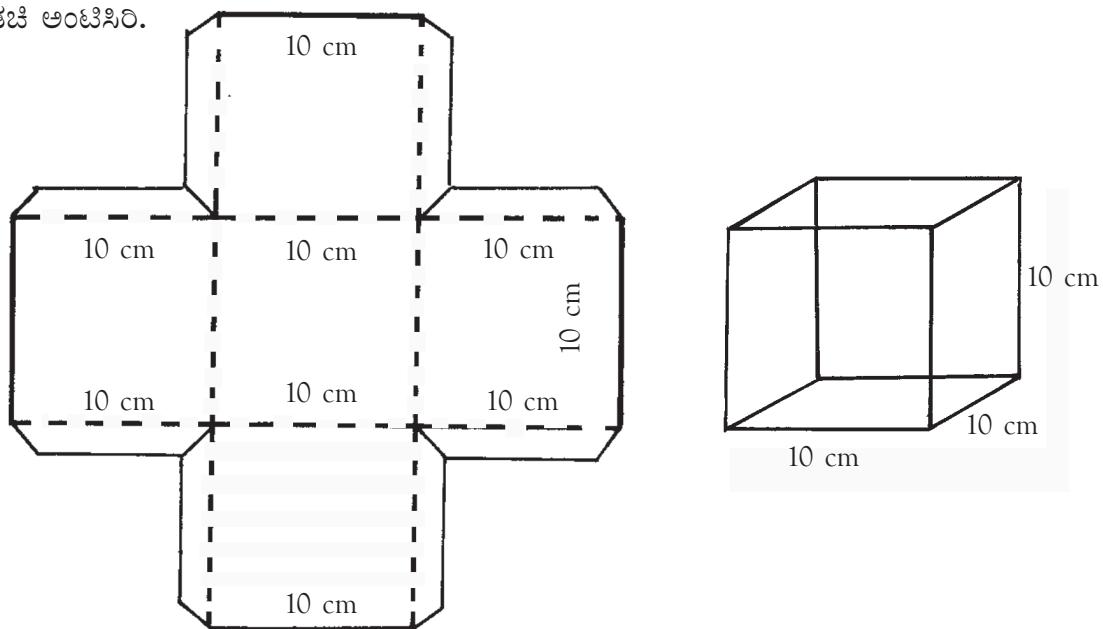
ರೇಶನ್ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ನೀವು ಸೀಮೆವಣ್ಣೆ ಖರೀದಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ತಾಕೆ ಮಾಡಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಾ ಅಥವಾ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಾ!

ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಳತೆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಯಾವ ಏಕಕ (Unit) ವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುತ್ತಾರೆ?

ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಏಕಕವಾಗಿದೆ ಲೀಟರ್. ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅಳಿಯಲು ‘ಮಿಲ್ಲಿಲೀಟರ್’ ಎಂಬ ಏಕಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಾಟ್‌ಡ ಪೇಪರನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸೋಣ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ 10 ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ, 10 ಸೆ.ಮೀ. ಅಗಲ ಮತ್ತು 10 ಸೆ.ಮೀ. ಎತ್ತರವಿರುವ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಚಾಟ್‌ಡಪೇಪರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಗುರುತಿಸಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ಅಂಟಿಸಿರಿ.

ಕಾಗ ಲೀಟರ್ ಪಾತ್ರೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

ಕಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಫನಫಲ ಎಷ್ಟೆಂದು ನೋಡಿರಿ

$$10 \text{ cm} \times 10 \text{ cm} \times 10 \text{ cm} = 1000 \text{ ಫನ ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್}.$$

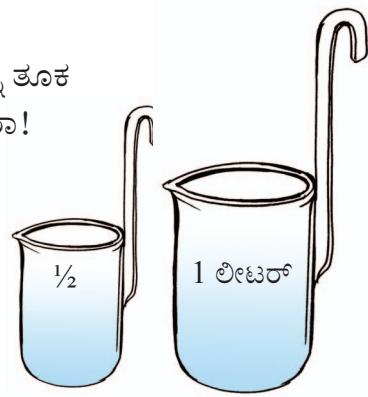
ಅಂದರೆ

$$1000 \text{ ಫನ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್} = 1 \text{ ಲೀಟರ್}.$$

ಒಂದು ಫನ ಸೆಂಟಿಮೀಟರನ್ನು ಒಂದು ಮಿಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಲೀಟರ್ = 1000 ಮಿಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್.

ವಿವಿಧ ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ. ಇವುಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ $\frac{1}{2}$ ಲೀಟರ್, 1 ಲೀಟರ್, 2 ಲೀಟರ್, 5 ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ. ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ನೋಡಿರಿ.

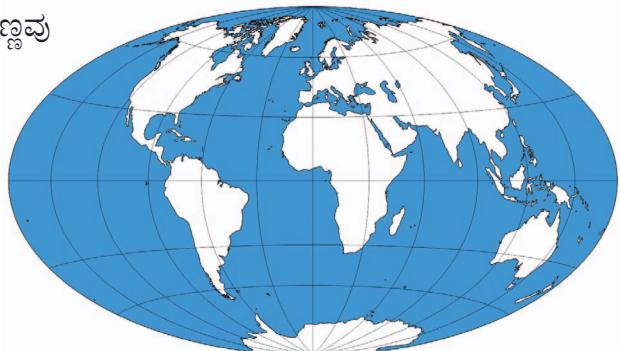
ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

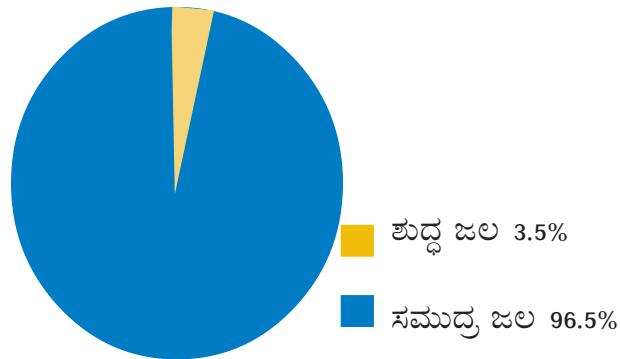
ಭೂಮಿ ಜಲಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ... ಆದರೂ!

ಭೂಗೋಳದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ನೀಲಿ ಬಣ್ಣವು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಲ್ಲವೇ.

ಭೂಮಿಯ ಅಧಿಕ ಭಾಗವೂ ಸಮುದ್ರವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ತೀಪ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗವು ಜಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನೇಲಭಾಗದ ಎರಡು ಪಾಲು!

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಅಧಿಕ ಭಾಗವೂ ಸಮುದ್ರ ಜಲವಾಗಿದೆ.

ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾರಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಇದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಬಾವಿಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಶುದ್ಧ ಜಲ ಮೂಲಗಳೆಂದ ಸಿಗುವ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುವುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಇವುಗಳೆಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಾ ನೀರು ಲಭಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ

ಪರಿಮಿತವಾದ ಶುದ್ಧಜಲ ಮೂಲಗಳು ಕೂಡಾ ಮಲೀನವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಯಾವೆಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಲಿನವಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ‘ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರ’ ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ನೀವು ಕಂಡುಹಿಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಧರೆ ✓ ಮಾಡಿರಿ.

- ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿಸುವುದು.
- ಪಾಠ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಎಸೆಯುವುದು.
- ಮೀನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಮಾಂಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಬೆರೆಯುವುದು.
- ಕೃಂಗರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದಿರುವ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳ ಬೆರೆಯುವಿಕೆ.
- ಕೃಷಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚಚಿದಾಗಿ. ಕಲಿಕೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಯನ್ನೋ ಕ್ಷಾಂತಿಕಾರಣದಿಗೆ ನಡೆಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

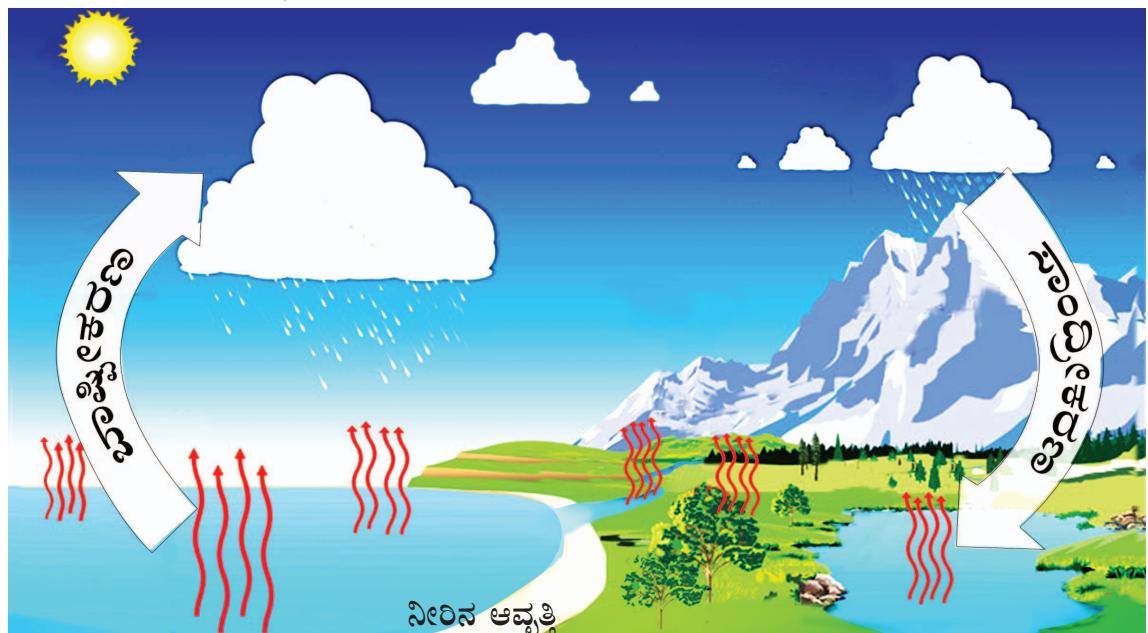
ನಮ್ಮ ಜಲಾಶಯಗಳೆಲ್ಲ ಜಲ ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ?

ಮಳೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಜಲಾಶಯಗಳ ನೀರಿಗೆ ಬೀಳುವಾಗ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ? ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ. ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಅಡುಗೆಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಸೋಣ.

ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಸಿಮಾಡಿರಿ. ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ ಬಟ್ಟಲಿನ ಅಡಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ನೀರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರ ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಚಿತ್ರವು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.

ಜಲಾಶಯಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಚ್ಛಾರ್ಥಕ ನೀರು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಯಿಂದ ಆವಿಯಾಗಿ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಲಪುತ್ತದೆ. ಆವಿ ತಣೆದು ಮೋಡವಾಗಿಯೂ ಮೋಡ ತಣೆದು ಮಳೆಯಾಗಿಯೂ ಮಾಪಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಷ್ಟಿಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಂದ್ರಿಕರಣ

ದ್ರವಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿ ತಗಲಿದಾಗ ಬಾಷ್ಟಿವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಬಾಷ್ಟಿಕರಣ. ಅನಿಲಗಳು ತಣೆಯುವಾಗ ದ್ರವಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದನ್ನು ಸಾಂದ್ರಿಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ನೀರಾವಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಬಾಷ್ಟಿಕರಣಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನೀರಾವಿ ನೀರಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಸಾಂದ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು

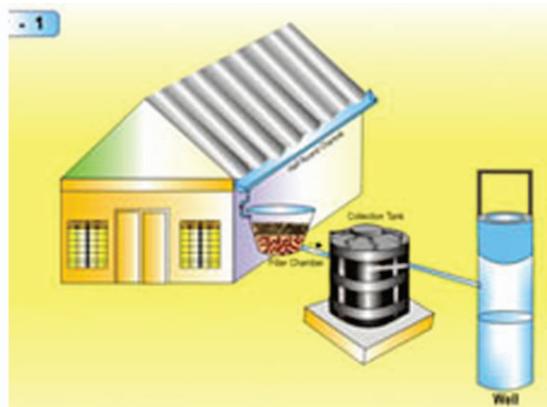
ಮತ್ತೆಯಾಗಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸೇರುವ ನೀರು ನಾಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಡವೇ?

ಮತ್ತೆ ನೀರನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು? ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಕ

ಬಾವಿಯ ಮರುಪೂರಣ

ಸಿಲೋಪ್ರೋಲೆನ್‌ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಕ

ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಕ, ಸಿಲೋಪ್ರೋಲೆನ್‌ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಕ, ಬಾವಿಯ ಮರು ಪೂರಣ ಮೊದಲಾದ ನೂತನ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳು ಇಂದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿ.ಡಿ.ಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೋಡಿ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ?

‘ನೀರಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ–ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಮೀನಾರ್ ನಡೆಸಿರಿ.

ನೀರು ಕಂಟಕವಾದಾಗ

ಜೀವಿಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಂದು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ನೀರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುವುದಲ್ಲವೆ? ನಿಮಗೆ ಇಂತಹ ಅನುಭವವಾಗಿದೆಯೇ? ಗೀತಾಳ ಡೈರಿಯನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿರಿ.

ಬೇಕ್ಗೆ ನಿಂದಲೇ ಜೀವನಾದ ಮಳೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆಯೆರಡಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪುಂಡರೆ ಮಳೆಯಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಬೀಸುವ ಬಿಂಗಾಟಿ. ಹಳೆಯೆ ಪೂರಿನ ಮರ ಬುದ್ದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕೆಳಗುರುತಿತ್ತು. ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೆಯೆಲ್ಲಾದಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಅವು ಅರ್ತಿಯೆ ಮನಿಗೆ ಹೆಚೆದೆಬ್ಬೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಮನೆಯೇರಿಗೆ ನೀರು ನುಡಿತ್ತು.

ಮನೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಗೋಡೆ ಕುಸಿದು ಬಿಡಿತ್ತು. ಮೇರಿಂಫಾಲಿನ ವರೀಗೆ ತೆಲುವಿಯೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಅರ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಅವುನ ದಯನಿಯಲ್ಲ ಶ್ವಿಯೆನ್ನ ಕಂಡು ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪಾಯಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗೆಯುವ ತನಕ ನಿಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಾಸಿಸುವಂತೆ ಅವು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವುನನ್ನು ಅಳ್ಳಿಕೆದಿದ್ದು ಮುದ್ರಾದಬೇಕೆಂದು ತೆರೆಯಿತ್ತು. ಅವುನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಡಾ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಲು ಹೇರಣಿದ್ದೆ.

ಆರತಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಅಮೃನಿಗೆ ಗೀತಾಳ ತಂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿಬರುತ್ತಿತ್ತು?

ಮಳೆಗಾಲದ ದುರಂತಗಳನ್ನು ನೀವೂ ನೋಡಿರಬಹುದು. ವಾತಾಡ ಪಶ್ಚಿಮಗಳ ಮೂಲಕವೂ ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ ಎಂಬೀ ಮಾಡ್ಯಂಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಈ ರೀತಿಯ ವಾತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

- ನೆರೆ
- ಭೂಕುಸಿತ
- ಮರಗಳು ಕೆಳಗುರುಣವುದು
- ಕಡಲು ಕೊರೆತ
- ಕೃಷಿ ನಾಶ
- ಮಣಿನ ಕೊರೆತ
- ಗುಡ್ಡೆ ಜರಿತ
- ಮನೆ / ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕುಸಿತ
- ಮಳೆಗಾಲದ ರೋಗಗಳು

ಮಳೆಗಾಲದ ವಿಪತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಂದು ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ನದಿ ಉಕ್ಕಿಹರಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾವು

ಕುಟುಂಬರಂ : ಕುಟುಂಬರಂ ಸೇತುವೆಯ ಬಳಿಯ ಮಲ್ಲಿರು ಕಡಪ್ಪನಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾಯುವುದು ಪದೇ ಪದೇ ಅವಶ್ಯಕ ಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಈ ನದಿಯು, ಸೇತುವೆಯ ಬಳಿಗೆ ತಲುಪುವಾಗ ಅಗಲ ಕಿರಿದಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದರಿಂದ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯ

ನಿವಾಸಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಡಟಕದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಕರೊಬ್ಬರು ನೀನ್ನೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಮೂವತ್ತು ಮಂದಿ ಯಾತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈಜು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಬಾಳಿದಿಂದು, ಗಳಿ ತುಂಬಿಸಿದ ಕಾರಿನ ಅಥವಾ ಜೀಪಿನ ಟ್ರೋಬುಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- ಅಪಾಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ತಜ್ಜರ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಹಾಯ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಸುರಕ್ಷೆ ಬೋಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಡುಡಿಸುವುದು.

ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣ ಹಾಕಿ ತುಂಬಿಸುವುದು, ನದೀ ದಡಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಹರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಿಂದ ನೇರೆಯ ಹಾವಳಿ ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜವಲ್ಲವೇ?

ನೇರೆ

ಭೂ ಕುಸಿತೆ

ಕಡಲು ಕೊರೆತೆ

ಮಳ್ಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಗಾಗ ಕೇಳಿ ಬರುವ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಉಂಟಾದ ಸಾಧಿನ ಸುದ್ದಿಗಳು, ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದರಿಂದಲ್ಲವೇ? ಇಳಿಜಾರಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದು ಕೃಷಿಮಾಡುವುದು, ಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅಗೆದು ಮಣ್ಣ ತೆಗೆಯುವುದು, ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಎಂಬಿವುಗಳೆಲ್ಲ ಭೂಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹೋರತಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಡಲು ಕೊರೆತವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಶ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಡುಬಿನೆಗಳನ್ನು ನಿಲಂಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅಪಾಯದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಡಲಿಗೆ ತಡೆಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡ್ಲಾ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕಡಲು ಕೊರೆತವನ್ನು ನಮಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು	ನಿವಾರಣೆ - ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗಗಳು
ನೀರೆ	
ಮಣ್ಣ ಕುಸಿತೆ	
ಭೂ ಕುಸಿತೆ	
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾವು	
ಕಡಲು ಕೊರೆತೆ	

ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರ ಕುರಿತಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ಸ್ವಯಂಸೇವೆಗೆ ತಯಾರಿರುವ ಸಹ್ಯದರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಅಮಂತ್ರಿಸಿ, ಗೌರವಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

ಸ್ವಯಂ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಧರಾಗಿ....

ನೀರೆ, ಭೂಕುಸಿತೆ, ಸುನಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ಉಂಟಾಗುವಾಗ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿರುವಿರಾ? ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಾದ ಅಂತಹ ಜನರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೆಡ್ ಕ್ರೂಸ್ ನಂತಹ ಕೆಲವು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ವುನೋಭಾವವಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸೌರ್ಯತ್ವ ಎಂದ್ರೋ ಗ್ರೈಡ್, ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ., ಜ್ಞಾನಿಯರ್ ರೆಡ್ ಕ್ರೂಸ್ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಸೇರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಎಂತಹ ಉದಾತ್ಮ ಕಾರ್ಯ!

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

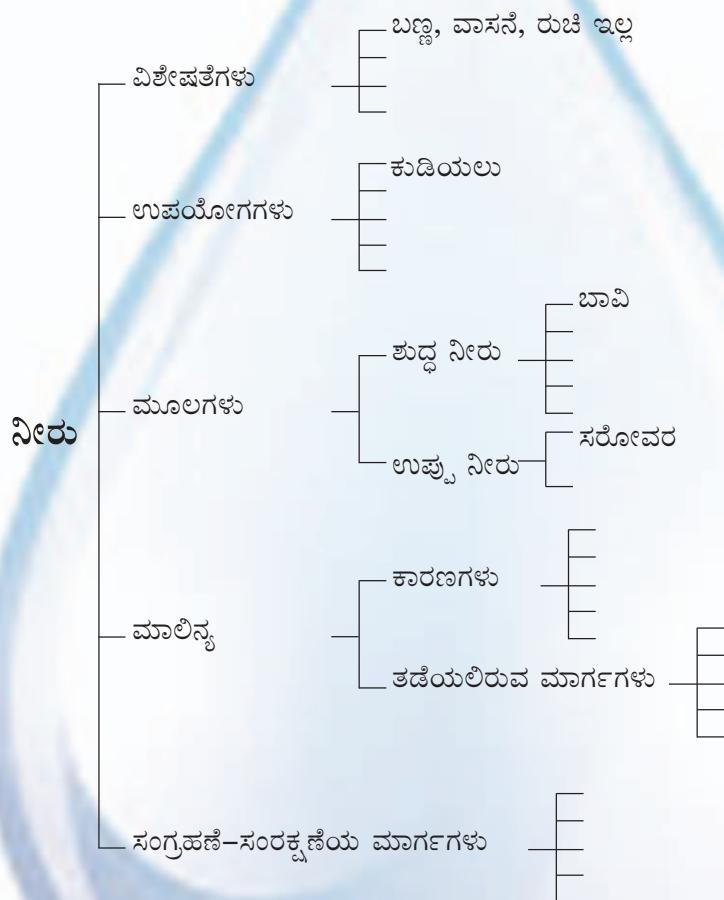
- ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ನೀರಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ವಿವರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ವಸ್ತುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೃವ್ಯ, ದ್ರಾವಕ, ದ್ರಾವಣ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ತುತಮುತ್ತೆಲಿನ ಶುದ್ಧನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಮಲಿನವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗೋಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿನ ಅವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೀವಜಾಲಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ದುರಂತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಖಿಲತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಎಂಬ ಅಶಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ರೂಪಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ್ಯಮಾಪನೆ ಮಾಡೆಳೆಣಣ

1. ನೀರಿನ ವಿವಿಧ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುವುಗಳು ಯಾವುವು?
  - i. ನದಿಗಳಿಂದ ಅತಿಯಾಗಿ ಮರಳು ಸಾಗಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಜಲಕ್ಷಾಮ.
  - ii. ನೀರನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಬಾವಿಯಿಂದ ಅತಿಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಿರದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ.

- ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊಯ್ದುವಾಗ ಕತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮರುಣವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ?
- ದುರಂತ ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿವಿಧ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದೆವಲ್ಲವೇ. ನಿಮ್ಮ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಭೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಇರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಪರಿಸರ ನಿವಾಸಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಆಶಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಕೊಳ್ಳಿಸಿರಿ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ಸ್ವಲ್ಪ ಮೈಲುತ್ತಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹುಡಿಮಾಡಿ ಪಾತ್ರೀಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿರಿ. ಅದರ ನೀಲ ಬಣ್ಣವು ಮಾಯವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ಬಿಂದು ನೀರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿರಿ. ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ?
- ನೀರು ಒಂದು ಸಾವಳ್ತಿಕ ದ್ವಾರಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ, ವಿಲೀನವಾಗುವ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ನೋಡಿರಿ.
- ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರೆದು ಅವುಗಳಿಂದ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸೇದುವುದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದು ನೋಟೇಸನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಲೀಟರು ಪಾತ್ರೀಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನಾವು ಕಲಿತೆವಲ್ಲವೇ? ಈ ಲೀಟರ್ ಪಾತ್ರೀಯ ಎತ್ತರವನ್ನು ಮಾತ್ರ 5 ಸೆ.ಮೀ. ಅಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿಹಿಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಅರ್ಥಾದಷ್ಟಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? (500 ಮಿಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್) ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದ ಒಂದು ಪಾತ್ರೀಯಲ್ಲಿ 500 ಮಿಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್, 1 ಲೀಟರ್, 2 ಲೀಟರ್ ಎಂಬ ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇರುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿರಿ.

3

ಆಕಾಶದ ನೇರಳಿನಾಟಗಳು

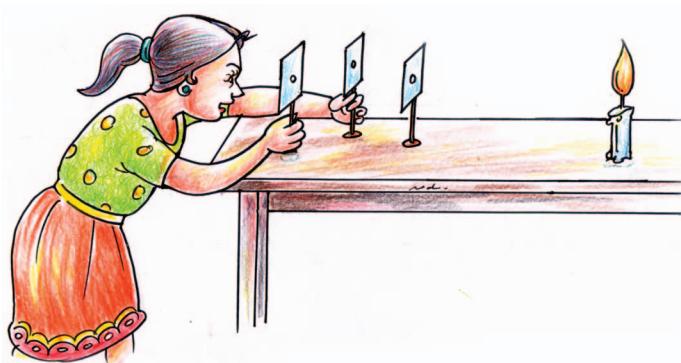
ಚೆಳಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲವೇ. ಕತ್ತಲೆಯ ಜಗತ್ತನೊಮ್ಮೆ ಉಂಟಿಸಿ ನೋಡಿ. ಸುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಕರ!

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಿದ್ದರೆ ಬೆಳಕು ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮನೋಹರ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿವೆ! ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ, ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳು ಕಾವುನ ಬಿಲ್ಲು ಎಲ್ಲವೂ ಮನೋಹರವಾಗಿವೆ. ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಮುಂಜಾನೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಂದಗೊಳಿಸಿ ಎಲೆಗಳಿಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾದು ಬರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಯಾರನ್ನು ತಾನೇ ಆಕಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಹೊಗೆ ತುಂಬಿದ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚುಗಳ ಎಡಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಬೀಳುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿಲ್ಲವೇ?

ರಾತ್ರಿ ಟಾಚೋಂಲೈಟನ್ನು ಉರಿಸಿದಾಗ ಬೆಳಕು ಹಾದು ಹೋಗುವ ಪಥ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?

ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ರಸ್ತೆಯ ತಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನದ ಬೆಳಕು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬೀಳುವುದು ಯಾಕೆ? ಬೆಳಕಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ?

ಮೂರು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮಯಣಿದ ಬತ್ತಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಗೀತಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು? ಗೀತಾ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಾವೂ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ದಪ್ಪವಾದ ಮೂರು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಉರಿಯುವ ಮಯಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿರಿ.

ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿದಾಗ ಮಯಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ಯಿತು?

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಮಯಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಯಾಕೆ? ಯಾವುದೇ ಕಾಡಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ ಮಯಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?

ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬೆಳೆಕು ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆಯಲ್ಲವೇ.

ಬೆಳೆಕಿನ ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಬೇಡವೇ?

ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಕು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಬೆಳೆಕನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವವುಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡದವುಗಳು

ಬೆಳೆಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು : ಗ್ಲಾಸ್ ಶೈಲಿ, ಬೆಂಗಡಿ ಕಾಗದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಉಚ್ಛಿದ್ದ ಕಾಗದ, ದಪ್ಪದ ಗಾಜು, ಕಾಡುಗೆ ಬೆಳೆದ್ದೂ, ಮರದ ಕೆಲಗೆ, ಜೆಂಡ್, ಟಾಜ್‌ಎಂಬುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಟಾಚೋಡ ಬೆಳೆಕನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಯಿಸಿರಿ. ಟಾಚೋಡ ಮತ್ತು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಬೆಳೆಕನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವ ಸ್ವಭಾವದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರಿ.

ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಬೆಳೆಕನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುತ್ತವೆಯೇ? ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡದವುಗಳು ಮತ್ತು ಆಂಶಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಕನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವವುಗಳು ಇವೆಯಲ್ಲವೇ?

ಬೆಳೆಕನ್ನು ಪೂರಿಸಿದಾಗಿ ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳು (Transparent objects).

ಬೆಳೆಕು ಹಾದು ಹೋಗದವುಗಳು ಅಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳು (Opaque objects)

ಬೆಳೆಕನ್ನು ಆಂಶಿಕವಾಗಿ ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವವುಗಳು ಅರೆಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳು (Translucent objects).

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಅಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ಗರಿಷ್ಠ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ.

- ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಲ್ಲವೂ ಅಪಾರದರ್ಶಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆಯೇ?
- ಪಾರದರ್ಶಕ ದ್ರವಗಳಿಲ್ಲವೇ?
- ಅಪಾರದರ್ಶಕ ದ್ರವಗಳಿಲ್ಲವೇ?
- ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆಪಾರದರ್ಶಕವಾದವುಗಳಿವೆಯೇ?
- ಅನಿಲಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾರದರ್ಶಕವಾದವುಗಳಿಲ್ಲವೇ?

ನೀರು ಪಾರದಶ್ಯಕವಾದ ದ್ರವ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ. ನೀರನ್ನ ಅಪಾರದಶ್ಯಕಗೊಳಿಸುವ ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ದೃಂಢಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಅಪಾರದಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಪಾರದಶ್ಯಕ ಗುಣವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ? ಈ ವಿಷಯದ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರ್ ಅಯೋಜಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ.

ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

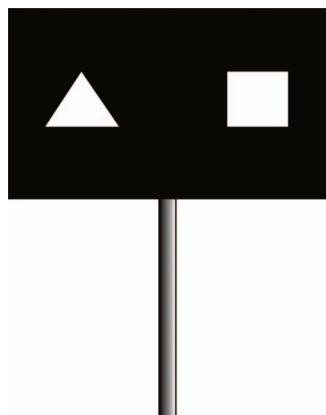
- ವಾಯು, ಗಾಜು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಪಾರದಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ?
- ಫನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಲ್ಲವೂ ಪಾರದಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ?
- ದೃಂಢಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗ.

ನೆರಳು

ಅಪಾರದಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ದೃಂಢಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು.

ಅಪಾರದಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನೆರಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಆಟಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ನೆರಳು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸೋಣ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ರೂಪಗಳನ್ನು ದಪ್ಪವಾದ ಕಾಗದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಇದು ಒಂದು ಅಂಚಿ ಕಾಡಿನ ಕಾಲಂಶ ಗಾತ್ರದ್ವಾದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಡಲ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ, ಹಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳ್ಳಕು ನೀಡುವ ಟಾಚೋ ಲೈಟ್‌ನ ಬೆಳ್ಳಕನ್ನು ಹಾಯಿಸಿರಿ. ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನೆರಳುಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ. ಟಾಚೋ ಬೆಳ್ಳಕನ್ನು ಹಾಯಿಸುತ್ತಾ ಕಾಡೆನ್ನು ಗೋಡೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಸಿರಿ. ನೆರಳುಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರಲ್ಲವೇ. ಗೋಡೆಯಿಂದ ಕಾಡೆನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸಿದಂತೆ ನೆರಳು ಚಿತ್ರಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಗೆ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ?

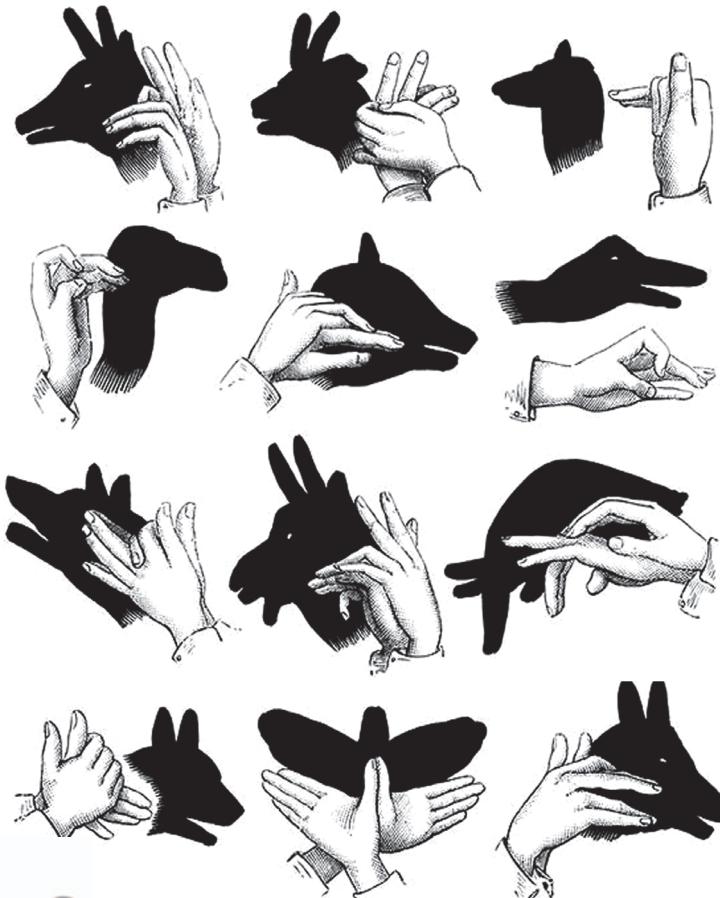
ನೆರಳು ಚಿತ್ರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತೆ?

ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ನೆರಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಾವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆಲ್ಲವೇ. ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ನೆರಳು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಮಗೂ ಬೇಗನೆ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸ್ವತಃ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ನೆರಳು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ. ನೆರಳು ಚಿತ್ರಗಳ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಬಹುದೆ?

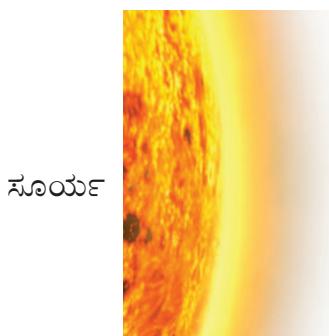
ನೆರಳು ಬೊಂಬೆಯಾಟ

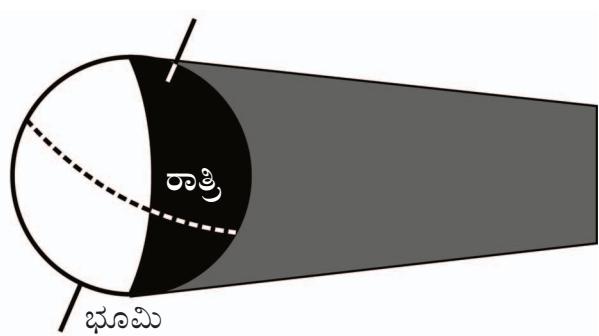
ಕೆಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಾನೋಹರವಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಬಹುದು.

ನೆರಳು ಬೊಂಬೆಯಾಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಇದು ನೆರಳುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವಿಷ್ಣುರವಾಗಿದೆ.

ಅಕಾಶಕಾಯಗಳಿಗೂ ನೆರಳು

ಸೂರ್ಯ

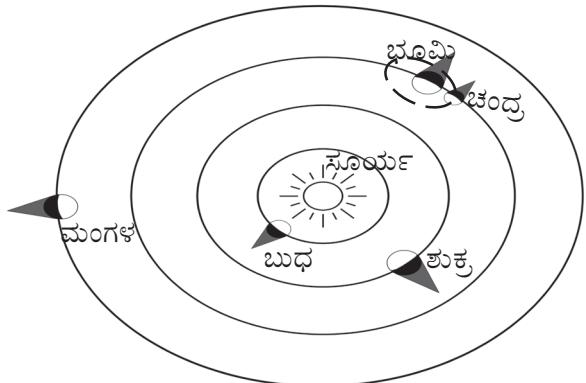
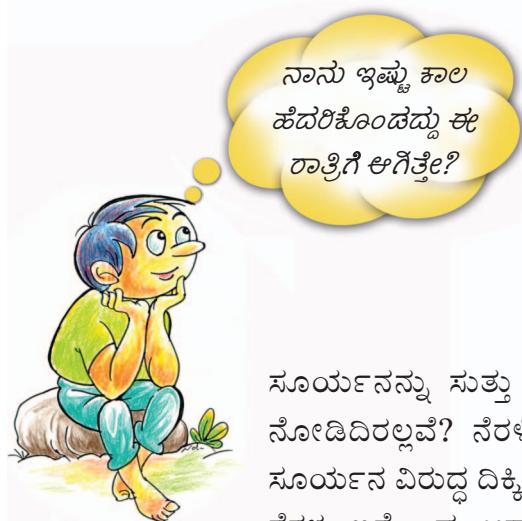
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಬೀಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಬೆಳಕು ಬೀಳುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಗಲಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂದರೇನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

ಭೂಮಿ ಒಂದು ಅಪಾರದಶಕ ವಸ್ತುವಾದುದರಿಂದ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲವೇ?

ಹಾಗಾದರೆ ಭೂಮಿ ಬೆಳಕನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಿಂದ ಕತ್ತಲು ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಅಪಾರದಶಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನೇರಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವೆ.

ಭೂಮಿ ಒಂದು ಪಾರದಶಕ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರೆ?

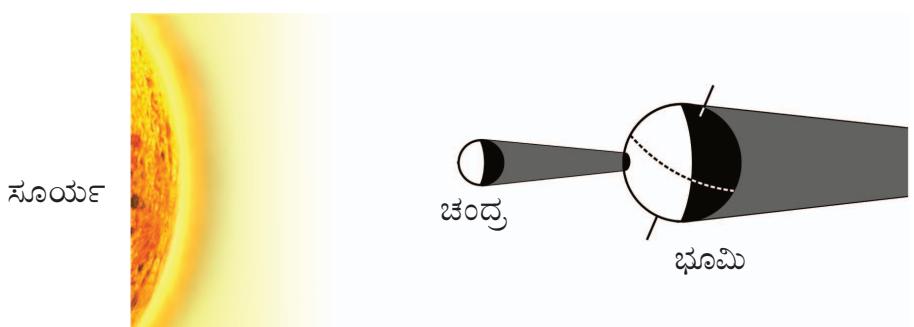

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸುತ್ತು ಬರುವ ಕೆಲವು ಆಕಾಶಕಾರ್ಯಗಳ ನೇರಳಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೇ? ನೇರಳಿನ ಈ ಹಾದಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲವಾದ ಸೂರ್ಯನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಒಂದು ಆಕಾಶಕಾರ್ಯದ ನೇರಳು ಇನ್ನೊಂದು ಆಕಾಶಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿದೆ.

ಸೂರ್ಯಗೃಹಣ (Solar Eclipse)

ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರನು ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರನ ನೇರಳು ಬೀಳುವುದು. ನೇರಳು ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವೇ ಸೂರ್ಯಗೃಹಣ.

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

- ಭೂಮಿಯ ಅಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಚಂದ್ರನ ನೇರಳು ಬೀಳುವುದೆ?
- ಭೂಮಿಯ ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ನೋಡುವಾಗ ಚಂದ್ರನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ?
- ಸೂರ್ಯಗೃಹಣವು ಉಂಟಾಗುವುದು ಹಗಲೇಂ ರಾತ್ರಿಯೋ?

ಸುವರ್ಣಾನಾಂತರ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಪುವ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಗಾತ್ರವಿರುವ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ

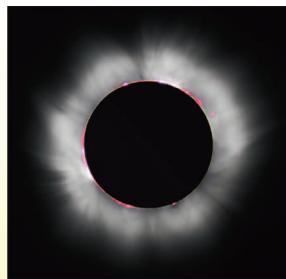
ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ಎನ್ನಲು ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ಹಾಗಾದರೆ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರರ ನಡುವೆ ಭೂಮಿಯು ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಏನಾಗಬಹುದು? ಭೂಮಿಯ ನೇರಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಆ ಸುವರ್ಣಾನಾಂತರ ಬೆಳಕಿನ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ.

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಹಲವು ವಿಧಗಳು

ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಣಬಹುದು

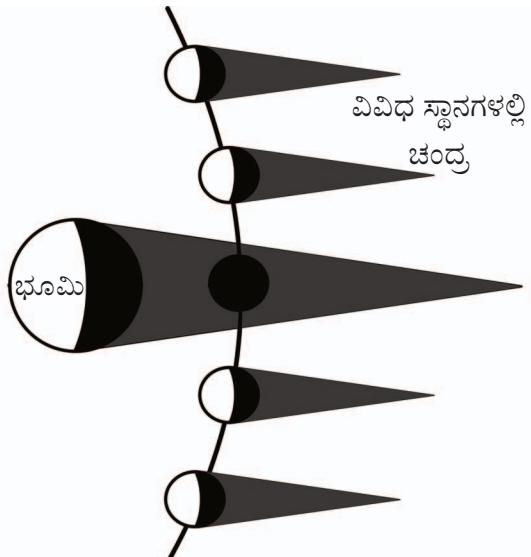
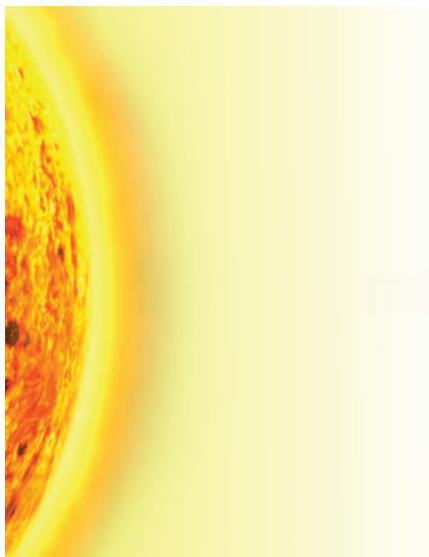

ಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ

ಕಂಕಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಅಂಶಿಕ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ

ಸೂರ್ಯ

- ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಜರಗುವುದು ರಾತ್ರಿಯೋ? ಹಗಲೊಂದು?
- ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ, ಚಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯರ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿರುವುದು?

ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳ ವೀಡಿಯೋ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವಿರಲ್ಲವೇ? ಈ ಹಿಂದಿನ ಗ್ರಹಣಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ಗ್ರಹಣಗಳ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಲು Edubuntu ವಿನಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. K.Star ಎಂಬ ಸೋಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ?

1. ಪಾರದಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ನೆರಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
2. ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರ ಅಪಾರದಶ್ಯಕ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳಾಗಿವೆ.
3. ಭೂಮಿಯ ನೆರಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಾಗಿದೆ.
4. ಚಂದ್ರನ ನೆರಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಾಗ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಕಾಶದ ಈ ನೆರಳಿನಾಟವನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಇನ್ನು ಗ್ರಹಣದ ಕುರಿತು ಭಯಪಡಬೇಕೇ?

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇತರ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಹಣಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು!

ಗ್ರಹಣ ವೀಕ್ಷಣೆ

ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಭೂಮಿಯ ನೆರಳು ನಿಮಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಯ ನೆರಳಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವ ಆಕಾಶ ವಿಸ್ತೃಯ ಉಂಟಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಆದರೆ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸುರಕ್ಷೆ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಫಿಲ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಪ್ರತಿಫಲನ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರೇಷಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ – ಸುರಕ್ಷಿತ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನ

ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ರೀತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಟೆಲಿಸ್‌ಮ್ಯಾಪ್‌, ಬೈನೋಕ್ಯುಲರ್‌ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಬಾರದು, ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲ.

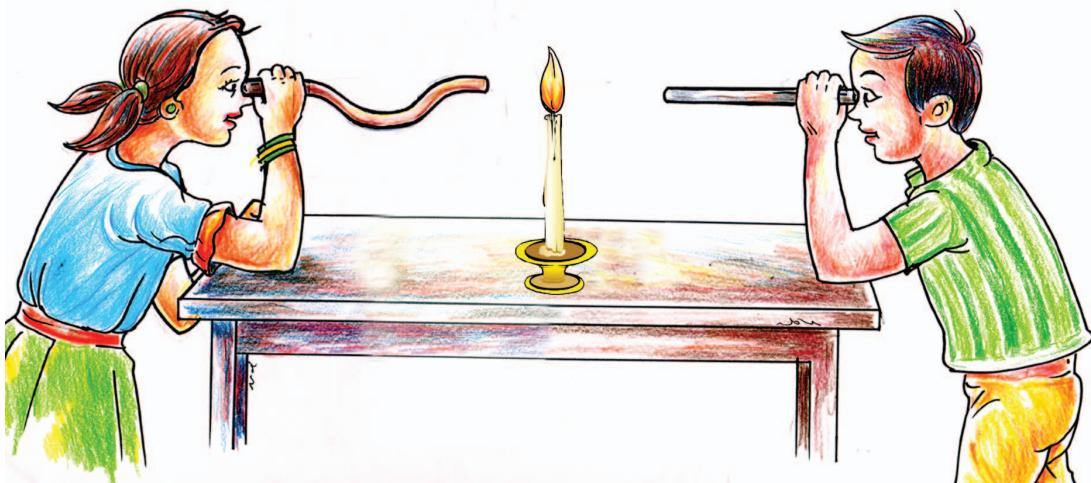
ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಬೆಳಕು ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾರದಶ್ವಕ, ಅಪಾರದಶ್ವಕ, ಅರೆಪಾರದಶ್ವಕ ಎಂಬಿವುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಪಾರದಶ್ವಕ ವಸ್ತುಗಳ ಹಾಗೂ ಪಾರದಶ್ವಕ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಾ, ಚಂದ್ರಾಸ್ತಾಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಎಂಬಿವುಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಗ್ರಹಗಳ ಕುರಿತು ಭಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾಮಾನವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲೂ ಇತರರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಾವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಅಪುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

1. ಗ್ರೇಸಿ ಮತ್ತು ಮುಜೀಬ್ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮೇಣದ ಬ್ರೆಂಡ್ ಜ್ಞಾಲೆಯನ್ನು ಪೈಪುಗಳ ಮೂಲಕ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಮೇಣದ ಬ್ರೆಂಡ್ ಬೆಳಕು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾಕೆ?

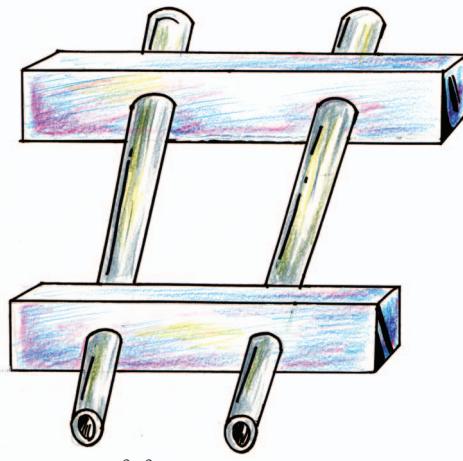

- ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೇರಳು ಉಂಟುಮಾಡುವವುಗಳು ಹಾಗೂ ನೇರಳು ಉಂಟುಮಾಡದವುಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- ಗ್ಲಾಸ್ ಪೇಪರ್, ಕಾಡೋಚೋಡೋಚ್, ಮರದ ಹಲಗೆ, ಗ್ಲಾಸ್ ಶೀಟ್, ಹಂಚು, ವಾಯು.
- ಸೂರ್ಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಉಂಟುಮಾಡಿ, ಭೂಮಿ, ಚಂದ್ರನ್ನು ಎಲ್ಲಿರಬಹುದು? ಜಿತ್ತವನ್ನು ರಚಿಸಿರಿ.
- ಚಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿ ಅಪಾರದಶಕವಾದ ಕಾರಣ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ದೀಪುವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿರಾ? ಯಾಕೆಂದು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- ‘ಗ್ರಹ ವೀಕ್ಷಣೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ’ ಇದು ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಂದು ಸುದ್ದಿಯ ಶೀಷಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ಗ್ರಹಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿದೆ? ಅಪಾಯ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದೇ?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ಸುಮಾರು 10 ಸೆ.ಮೀ ಉದ್ದವಿರುವ ಎರಡು ವಯರಿಂಗ್ ಪ್ರೈಪು ಹಾಗೂ 2 ಥ್ರೋಚೋಲ್ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಆಟಿಕೆ ಬೈನೋಕ್ಯುಲರ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಜಿತ್ತದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಿರಿ.
- ನೀವು ನೋಡುವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಪಿನ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಬೈನೋಕ್ಯುಲರ್‌ನ ಪ್ರಥಾನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಫೂರುವಾದ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ತೋರುವಾದ ಪೈಪು (ಕೊಳಪೆ) ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- ಕೆಲವು ಪೆನ್ಸಿನ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ರಿಫಿಲ್‌ಗಳು ಪಾರದಶಕವಾದುದರಿಂದ ಅದರೊಳಗೆ ಶಾಯಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಇದೇ ರೀತಿ ಪಾರದಶಕವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
- ಗತಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಥಾನವಾದ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ‘ಗ್ರಹ’ ಸಂಚಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

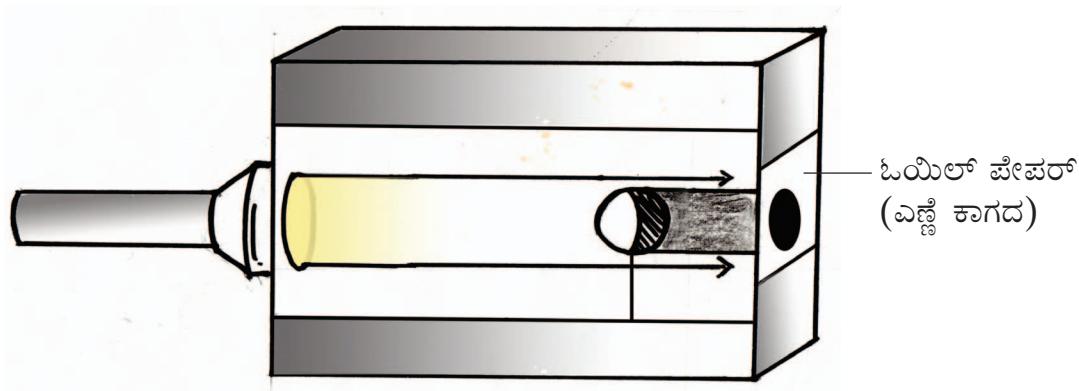

ಬೈನೋಕ್ಯುಲರ್‌ನ ಮಾದರಿ

4. ನಾವು ಒಂದು ‘ನೇರಳು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ’ಯನ್ನು ರಚಿಸೋಣ.

ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು :

- ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊರಬಿಡುವ ಟೋಚ್‌ಡಿ
- ಕಾಡ್‌ಎಂಬೋಡ್‌ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
- ಒಂದು ಜಿಕ್ಕೆ ಚೆಂಡು – ಸೈಂಡಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿರಿಸಿದ್ದು.
- ಓಯ್ಲರ್ ಪೇಪರ್
- ಗಾಲ್ಸ್ ಪೇಪರ್
- ಅಂಟು

ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ :

ಕಾಡ್‌ಎಂಬೋಡ್‌ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಟಾಚೆಂ ಬಾಯಿಗಿಂತ ಸ್ಪ್ಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅಳತೆಯಿರುವ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಯ್ಲರ್ ಪೇಪರ್ ಅಂಟಿಸಿರಿ.

ಜಿತ್ರುದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳಭಾಗ ಕಾಣುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಾತ್ರದ ಆಯತಾಕ್ಷೇತಿಯ ಒಂದು ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗಾಲ್ಸ್ ಪೇಪರನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರಿ. ಸೈಂಡಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಚೆಂಡನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳಗೆ ಜಿತ್ರುದಲ್ಲಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರಿ.

ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಟೋಚೆಂ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಾಯಿಸಿರಿ. ಬೆಳಕಿನ ಪಥವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಚೆಂಡಿನ ನೇರಳು ಓಯ್ಲರ್ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಾತ್ರದ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆವರ್ತಿಸಿರಿ.

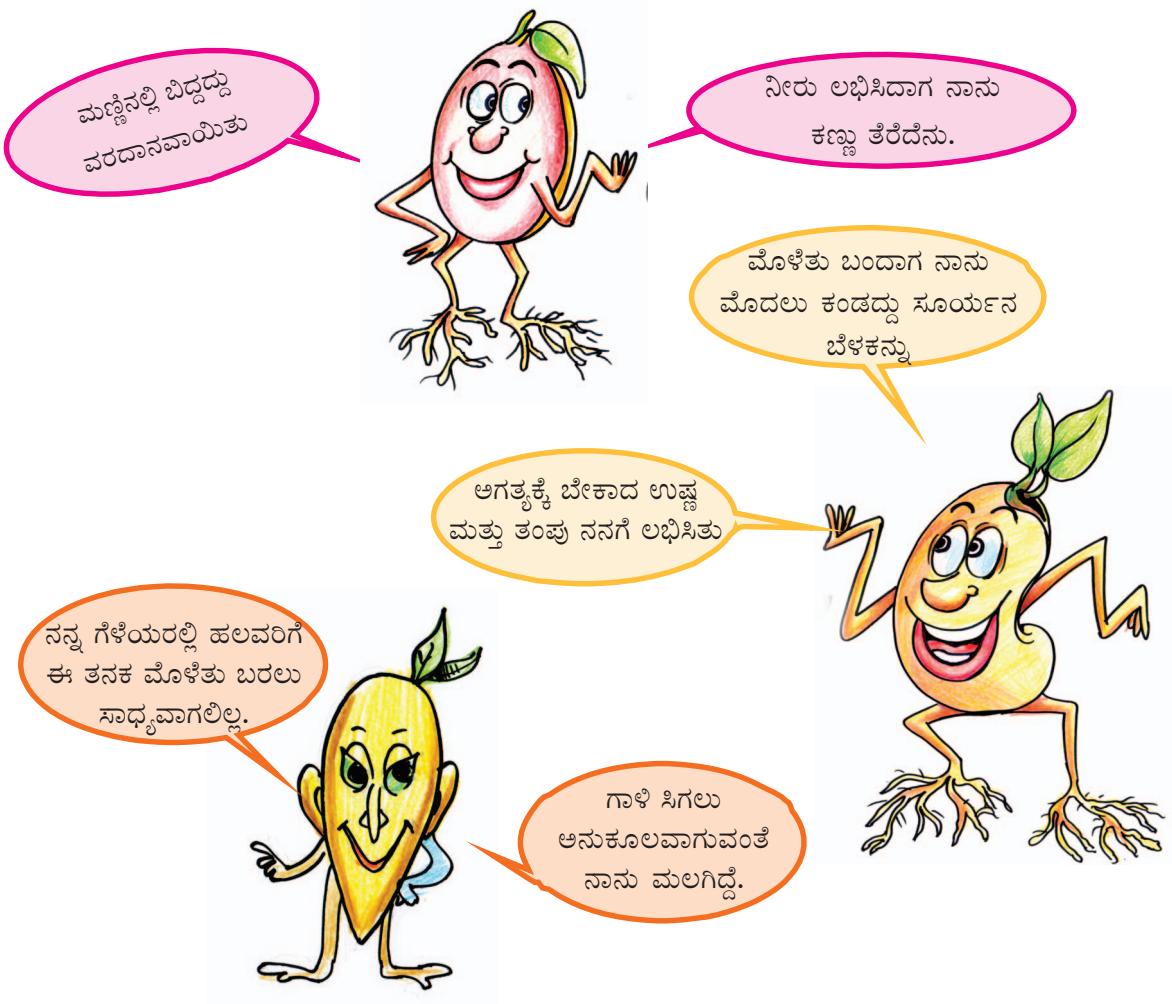
ಹತ್ತಿಲ್ಲಾ ಒಂಗರೆ ಹೇಳಿಗೆತ್ತು. ಮತ್ತಿ
ಅರಂಭವಾದೆ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು
ಮೆಳೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವು ತೆಂಗಿನ ಬುಡಕ್ಕೆ
ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಾಕದ್ದ ದಾಸವಾಕದ್ದ ದಂಟುಗಳು
ಜಿಗ್ಗರುತ್ತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ಹುಲ್ಲಿನ ಗೆಡಗಳನ್ನು
ಕತ್ತು ನೀಡಿದ್ದೀರೆ. ಬೀಜ ಮೆಳೆಯ
ಇಲ್ಲ ಸಂಟಾಗಿರಬಹುದೇ? ಏನೂ
ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತಕ್ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಡುವು ಅವ್ಯಾನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕೆಲವು
ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ಬೀಜ ಮೆಳೆಕೆ ಬಂದಿದೆ.
ಬೀಜವನ್ನು ಸೆಳಿ ಹೇಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಈ
ಗಳ್ಳಿಗೆ! ಏತ್ತರವಲ್ಲ ಬೀಜವಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು
ಮುಚ್ಚಿಸಿಂದ ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿಲ್ಲಾ
ಇಷ್ಟಿಲ್ಲಾ ಅದ್ದುತ್ತರಿಸು ಅವಿತು ಕೆರಂಡಿಲೇ
ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೇಗೆ
ಆಶಿದಿರಲ್ಲಿವಲ್ಲಾ!

(ಅನೇಕನ ದಿನಚರಿಯಿಂದ)

ಎನೆಲ್ಲಾ ಲಭಿಸಿದರೆ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯೋಡೆಯಬಹುದು?

ನಮ್ಮ ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಸೋಚೋಣ.

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಏನೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯವಿದೆ? ನಿಮ್ಮ ಉಹಳೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಏನೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋಣ.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಮಣಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೋಡೆಯಲು ಮಣಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಬೇಕಾದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಮಣಿ ಸಿಗಬಾರದಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ವಾತಾವರಣದ ಉಷ್ಣತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸಿಗಲೂ ಬೇಕು. ನಾವ್ಯಾಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡೋಣ.

ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು:

ಘಟಸ್ಥಿಕ್ಕೋ ಗಾಳಿ, ಅಲಸಂಡೆ ಬೀಜಗಳು, ಹತ್ತಿ, ನೀರು.

ಪ್ರಯೋಗದ ರೀತಿ

- ಡಿಸ್‌ಪ್ಲೇಸಿಬಲ್ ಗ್ಲಾಸಿನ ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟು ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.
- ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೊಂದು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರಿ.
- ಹತ್ತಿಗೆ ಸ್ಪಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿರಿ.
- ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಬೇಳುವ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನದ ನೀರ್ಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದಿರಿ.

ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತವೆಯೇ?

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನೀವು ಯಾವ ನಿಗಮನಕ್ಕೆ ತಲಪುವಿರಿ?

ಪ್ರಯೋಗ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಹತ್ತಿ

ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವೆಲ್ಲ ಫಂಟಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು?

ಯಾವ ಫಂಟಕವನ್ನು ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು?

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ...?

ಡಿಸ್‌ಪ್ಲೇಸಿಬಲ್ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ತೀರಾ ಇಲ್ಲದ ಮಣಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೊಂದು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರಿ. ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯಾಪ್ರಕಾಶ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ಉಷ್ಣತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಮಣಿ

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

- ಮಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಇರಬಾರದು.
- ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸಿಗಬಾರದು.
- ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಇರಬಾರದು.
- ಮಳಿ ನೀರು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಇಡಬಾರದು.

ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಸೂರ್ಯಾಪ್ರಕಾಶದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಡಿಸ್‌ಪ್ಲೇಸಿಬಲ್ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಲ್ಪ ಮಣಿನ್ನು ಹಾಕಿರಿ.

ಕೆಲವು ಅಲಸಂಡೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ಪಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಎರೆಯಿರಿ.

ಒಂದು ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಗ್ಲಾಸನ್ನಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯಾಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರಿ. ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರಲ್ಲವೇ? ನೀವೇನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಿ?

ಪ್ರಯೋಗದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಷ್ಣತೆ ಎಂಬಿವುಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸೂಯು ಪ್ರಕಾಶ, ಮಣ್ಣ ಎಂಬಿವುಗಳು ಬೇಕು.

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವೀಡಿಯೋ (Edubuntu, School resource) ನೋಡುವಿರಲ್ಪಡೆ.

ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ‘ಅಗತ್ಯವಿರುವವುಗಳು’ ಮತ್ತು ‘ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದವುಗಳು’ ಎಂಬುವುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಗಾಳಿ
- ನೀರು
- ಸೂಯು ಪ್ರಕಾಶ
- ಅನುಕೂಲಕರ ಉಷ್ಣತೆ
- ಗೊಬ್ಬರ
- ಮಣ್ಣ

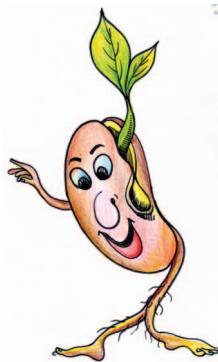
ಭತ್ತ ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸುವುದು

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಳಿಗಾಲದ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಲು ಕೃಷಿಕರು ಅನುಸರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ದಿಂಡನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಈಂದಿನ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಬೇಕಾದ ಭತ್ತವನ್ನು ತುಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಹಲಗೆಯಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ಈಂದಿನಮರದ ಸೋಗೆಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಮೇಲೆಯೂ ಹಾಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಮಿತವಾದ ಉಷ್ಣತೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೆನೆಯಿಸಬೇಕು. ಬೀಜಗಳು ವೊಳಿತು ಹದವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಾರವನ್ನಿಟ್ಟು ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬಂದುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಿರಲ್ಲವೇ?
 ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಆಹಾರವೂ ಬೇಡವೇ?
 ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಲು ಇವುಗಳಿಗೆ ಎಲೆಗಳು ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ?
 ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಲಭಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಿಂದ?
 ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಓದಿನೋಡಿರಿ.

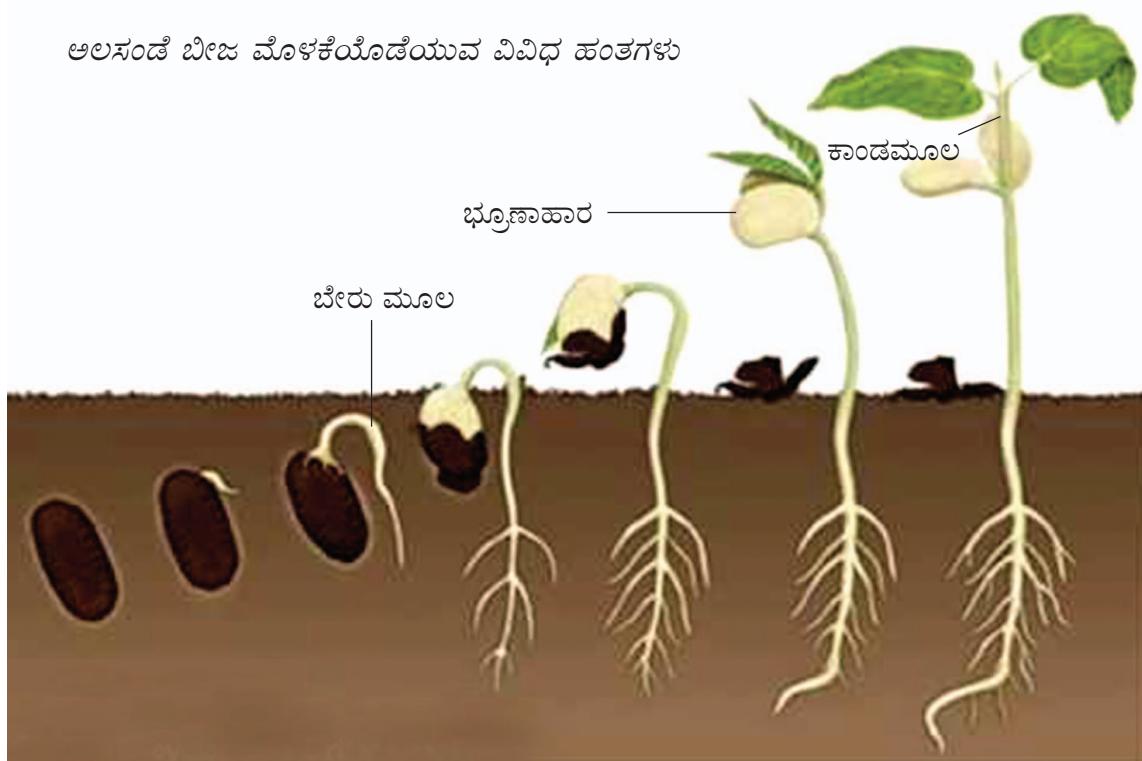
ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವುದು (Germination of seeds)

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜದೊಳಗಿರುವ ಭೂಣಾವು ಚಿಕ್ಕ ಸಸಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಬೀಜದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಬೀಜ ನೆನೆದು ಉಬ್ಬಿ ಅದರ ಹೊರ ಕವಚ ಬಿರಿಯುತ್ತದೆ. ಬೀಜದೊಳಗಿನ ಭೂಣಾವೂ ಉಸಿರಾಡುತ್ತದೆ.

ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಾಗ ಮೊದಲು ಹೊರ ಬರುವುದು ಜೀರು ಮೂಲ (Radicle) ವಾಗಿದೆ. ಬೀಜ ಮೂಲ ಮುಣ್ಣಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳೆದು ಬೇರಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಣಾದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಕಾಂಡ ಮೂಲ (Plumule). ಕಾಂಡ ಮೂಲ ಬೆಳೆದು ಕಾಂಡವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗೆ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ತನಕ ಮೊಳೆತು ಬರುವ ಸಸಿಯು ಭೂಣಾಹಾರವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಲಸಂಡೆ ಬೀಜ, ಕಡಲೆ ಮೊದಲಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡಿ ಭೂಣಾಹಾರದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಅಲಸಂಡೆ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು

ಹುಣಸೆ ಬೀಜ, ಗೇರು ಬೀಜ, ಹಲಸಿನ ಬೀಜ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಮೊಳೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೇ?

ಭೂಷಣಾಹಾರ, ಕಾಂಡಮೂಲ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಿರಲ್ಲವೇ?

‘ಬೀಜ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ’ಯ ಧೃತ್ಯಾಗಳು (Edubuntu, School Resource) ಏಿಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ
ಉಭ್ಯವಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಅಲಸಂಡ ಗಿಡವು ಬೀಜಮೊಳೆತು ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೀಜಗಳೆಂದ ಮಾತ್ರ ಹೊಸ
ಗಿಡಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದೇ? ಅನಶ್ವರಳ ಹೂದೊಂಟವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಹೂದೊಂಟದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗಿಡಗಳು
ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿವೆಯೇ?

ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಸೂಚನೆಗಳ
ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಚಂಚಿಂ ಮಾಡಿರಿ.

- ಎಲ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಾ ಬೀಜ
ಮೊಳೆತು ಹೊಸ ಗಿಡಗಳು
ಉಂಟಾಗುವುದೇ?
- ಸಸ್ಯದ ಇತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊಸ
ಗಿಡಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಕಾಣಿಸುವ ವಿವಿಧ

ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳುಂಟಾಗುವ ರೀತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬೀಜ	ಕಾಂಡ	ಎಲೆ	ಬೇರು
ಬೆಂಡೆ	ದಾಸವಾಳ	ಕಾಡುಬಸಳಿ (ಬ್ರಯೋಫಿಲ್ಲಂ)	ಗಂಥದ ಮರ

ಸಸ್ಯಾಂಗ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪಾದನೆ (Vegetative Propagation)

ಸಸ್ಯಗಳ ಸಸ್ಯಾಂಗ ಭಾಗಗಳಾದ ಬೇರು, ಕಾಂಡ, ಎಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಂದ ಹೊಸ ಸಸ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದೇ ಸಸ್ಯಾಂಗ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪಾದನೆ.

ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

- ಮಗು : ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡವೇ, ನೀನು ಯಾಕೆ ಈ ರೀತಿ ಹಾರುತ್ತಿರುವೆ?
- ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡ : ನನ್ನ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಒಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
- ಮಗು : ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡವೇ, ನಿನ್ನ ಬೀಜ ಯಾವುದು?
- ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡ : ನಾನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಸ್ತುವೇ ನನ್ನ ಬೀಜ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯರು ಬೀಜವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಮಗು : ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡವೇ, ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೂ ಯಾಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಂದು ಮೋಳಕೆ ಬಂದರೆ ಸಾಲದೇ?
- ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡ : ಬಳ್ಳಿಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿ ಬಿರಿದು ನಾವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಂದು ಮೋಳಕೆಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾಗೂ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬೇಕಾದ ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ ದೊರಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಗುರವಾದ ಬೀಜಗಳಾದುದರಿಂದಲೂ ರೋಮಗಳಂತಹ ರಚನೆಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹಾರಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಸ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಬೀಜಗಳನ್ನು ದೂರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯಲ್ಲು ಈ ರೀತಿಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡಲು ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳೇನು? ಎಲ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಸುತ್ತವೇಯೇ?

ಪಕ್ಕಿಗಳು ಕುಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪೇರಳೆ, ಗೇರು ಹಣ್ಣು, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಪಕ್ಕಿಗಳು ಇವುಗಳ ಮಾಂಸಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುವುದಲ್ಲವೇ? ಇವುಗಳ ಬೀಜಗಳು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಮೋಳಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಿವೆ.

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ (Dispersal of seeds)

ಒಂದು ಸಸ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಬೀಜಗಳೂ ಅದೇ ಸಸ್ಯದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಂದು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ, ಖನಿಜ ಲವಣಗಳು ಎಂಬಿತ್ತಾದಿ ಲಭಿಸಲಾರವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೀಜಗಳು ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಸಸ್ಯದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸಿಗಲು ಕಾರಣ ಈ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿದೆ.

ತೇಲಿಯೂ ಸಿಡಿದೂ

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಅನೇಕ ವಿಶೇ�ತೆಗಳು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಇವೆ.

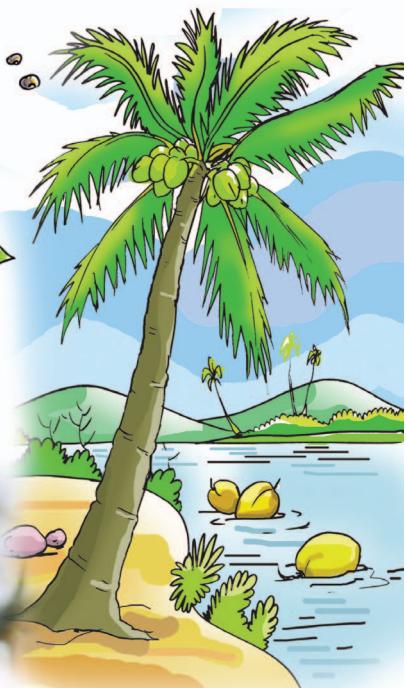
ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಮಹಾಗನಿ

ಬೆಂಡಿಕಾಯಿ

ತೆಂಗು

ಕಾಶಿತುಂಬಿ (ಗೌರಿ ಹೂ)

ಅತ್ಯಿ ಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವ ಪಕ್ಕಿ

- ಕಾಶಿತುಂಬಿ (ಗೌರಿಹೂ) ಯಲ್ಲಾ ಮಹಾಗನಿಯಲ್ಲಾ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರವು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೇ?
- ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳೇನು?

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಿರುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು

ಪಕ್ಕಿಗಳು ಹಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾಂಸಲ ಭಾಗವಿರುವುದರಿಂದ ಪಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಂಸಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜಗಳೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ನೀವು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ ತಿಂದು ಅದರ ಗೊರಟನ್ನು ಎಸೆಯುವಾಗಲೂ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಣ್ಣಿಗಳಿಗೂ ಮಾಂಸಲ ಭಾಗಗಳಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ.

ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳ ಪ್ರಸಾರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

- ಜೀವಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಕೊಕ್ಕಿಗಳಂತಹ ರಚನೆ.
- ಅಂಟುದ್ರವ
- ಚೂಪಾದ ತುದಿಗಳು

ಮೇಯುತ್ತಿರುವ ದನಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದಿರಾ?

ಹಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಲ್ಲಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡವು ಹೇಳಿದುದು ನೇನಪಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಬೀಜಗಳು ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳಿವೆ?

- ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತವೆ.
- ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ, ಕಾಶಿ ತುಂಬೆ (ಗೌರಿಹೂ) ಎಂಬಿಪುಗಳು ಬಿರಿಯುವಾಗ ಅವುಗಳ ಬೀಜಗಳು ದೂರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಿವೆಯಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ರೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರತೀಯೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ರೀತಿ	ಸಸ್ಯ	ಬೀಜಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳು
ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ	ಅಜ್ಞನ ಗಡ್ಡ	ಹಗುರವಾದ ಬೀಜ ಹಾರಾಡಲು ರೋಮದಂತಿರುವ ರಚನೆಗಳು
	ಮಹಾಗನಿ	
ನೀರಿನ ಮೂಲಕ	ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	
ಜೀವಿಗಳ ಮೂಲಕ	ಅಲದ ಮರ, ಹಲಸು, ಪೇರಳೆ, ಮುಳಿ ಹಲ್ಲು	
ಬಿರಿಯುವ ಮೂಲಕ	ಬೆಂಡೆ, ಕಾಶಿತುಂಬೆ(ಗೌರಿಹೂ)	

ವಿವಿಧ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ರೀತಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು ಎಂಬಿಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಬಂದ ಅಶಿಂಗಳು

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅವನದೇ ಆದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ದೂರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವು ಮತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಇವುಗಳು ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅನನಾಸು, ಚಾಹುಡಿ, ಮರಗೆಣಸು, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ರಬ್ಬರ್, ಗೇರು ಬೀಜ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಮೂಲ ಸ್ಥಾನ
ಅನನಾಸು, ಮರಗೆಣಸು, ಟೊಮೇಟೋ, ಬಂಡಾಟೆ, ಹಸಿಮೆಣಸು, ಪೇರಳೆ, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಕಾಫಿ	ಅಮೇರಿಕಾ
ಚಾಗಿಡ	ಜ್ಯೋನಾ
ಕಾಬೇಜ್	ಯುರೋಪ್
ರಬ್ಬರ್, ಗೇರು ಬೀಜ	ಬ್ರೆಂಪುಲ್

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಉರಿನ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಣಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲೋಳಿಸಿವೆ? ಚಚಿಂಸಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಇಂದು ಅಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ?

ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಲನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ?

- ಉತ್ತಮ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದು.
- ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿಗಳ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.
- ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೇಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸದ ತರಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಲಭಿಸಬಹುದು.
- ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ.

ತರಕಾರಿ ಶೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು?

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಫಲವತ್ತಾದ ಹಾಗೂ ತೇವಾಂಶವ್ಯಾಪ್ತ ಮಣ್ಣಾಗಿರಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕಾಶ ದೊರಕುವಂತಿರಬೇಕು.

ನೀರು ಲಭಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಸೂಕ್ತವಾದ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ, ಕೇಟ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ತರಕಾರಿ ಶೋಟ ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ನೀವು ನಡೆಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕೃಷಿಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಕರ್ತವೀಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ವಾಯು, ಸೇರು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಷ್ಣತೆ ಎಂಬವುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಫಟಕಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಚರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಸ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಮೂಲಕ ಏಬಿನ್ನು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪಾದನೆ ನಡೆಸುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರದ ಪ್ರಾಥಾನ್ಯ, ವಿಧಾನ, ಅದಕ್ಕಿರುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಸ್ವತಃ ಉತ್ತಾದಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಒಂದು ತರಕಾರಿ ತೋಟ ನಿರ್ಮಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

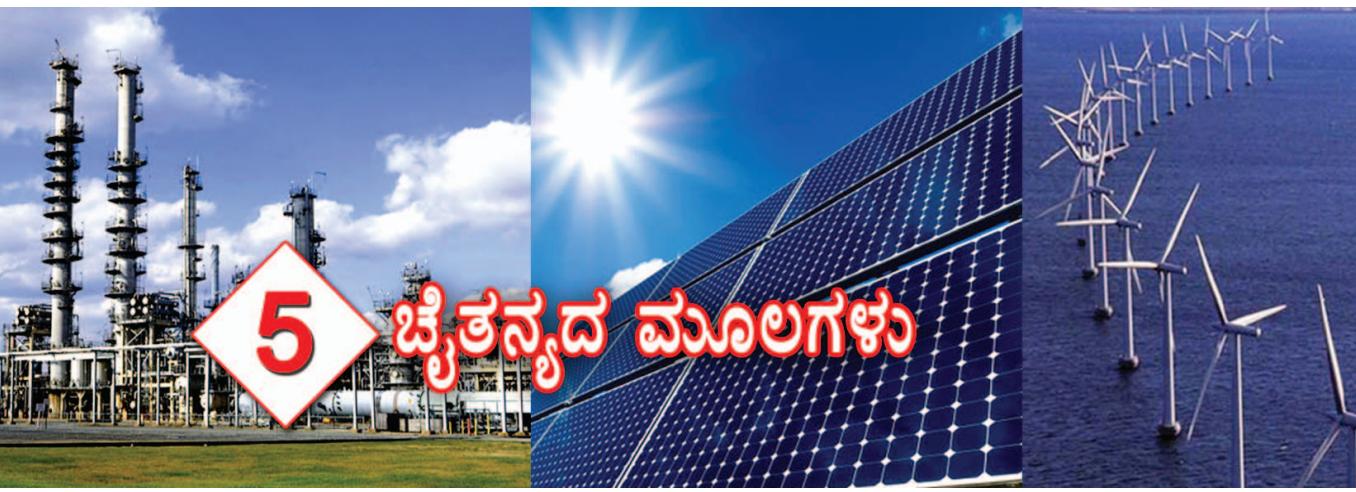
- ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆಲದ ಗಡಗಳು ಮೊಳಕೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಆಲದ ಬೀಜ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಲುಪಿರಬಹುದು?
- ಚೆಂಡ ಕಾಯಿ ಬೀಜವನ್ನು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮೊಳಕೆ ಬರಲಾರದು ಎಂದು ರಮೇಶನು ಹೇಳಿದನು. ನೀವು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿರಾ? ಯಾಕೆ?
- ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
  - ಬೀಜಗಳಿಲ್ಲದ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪಾದನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
  - ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಬೀಜಗಳು ಮಾತ್ರ ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.
  - ಮನುಷ್ಯನು ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ.
  - ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರುವಾಗ ಬೇರು ಮೊದಲು ಹೊರ ಬರುವುದು.
  - ಗಾಳಿಯಮೂಲಕ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಸುವ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಮಾಂಸಲ ಭಾಗವಿದೆ.
  - ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಸುನಿತಳ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಿ ಕ್ಷಬ್ದ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಕಾರಿ ತೋಟ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಘಸಲು ಸಿಗಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀವು ನೀಡಬಲ್ಲಿರಿ?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

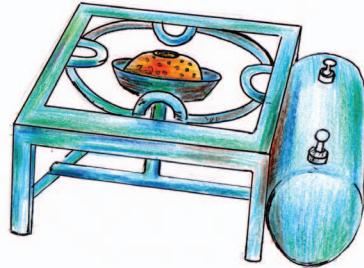
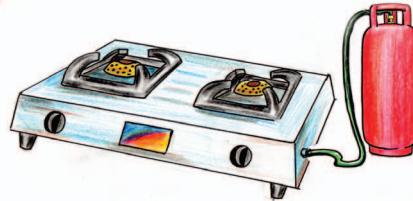
1. ಇದು ಬಗೆಯ ತರಕಾರಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೊಳಕೆ ಬರಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆ ಬರುವ ಅವಧಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.
2. ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮೊಳಕೆ ಬರಿಸಿ ನುಗ್ಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದಲ್ಲವೇ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಸಸ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಇವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿರಿ.
3. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ಒಂದು ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಸಿರಿ.
4. ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಿರಿಯರ ಶಿಳ್ಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಣಿಡಿಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಒಂದು ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

5

ಜ್ಯುತನ್ಯಾದ ಮೂಲಗಳು

ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಇವು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇಯಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಉಪಕರಣಗಳಾಗಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇಯಿಸಲು ಯಾವ ಯಾವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಿ? ಬರೆಯಿರಿ.

-
-
-

ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವು ಲಭಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ವೀಕಾರ್ಮಣ್ಯ, ಗ್ರಾಸ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವು ಲಭಿಸಲು ಯಾವುದನ್ನು ಉರಿಸುತ್ತೇವೆ?

ಇಂಥನಗಳು (Fuels)

ಉರಿಯಾಗ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಇಂಥನಗಳಾಗಿವೆ. ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲದೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್‌ಗಳು ಕೂಡಾ ಇಂಥನಗಳಾಗಿವೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಎಂಬಿವುಗಳು ಫೆನ ಇಂಥನಗಳೂ ಪೆಟ್ರೋಲೀಯಂನಿಂದ ಬೇರೆದಿಸುವ ಡೀಸೆಲ್, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಂಬಿವುಗಳು ದ್ರವ ಇಂಥನಗಳೂ ಎಲ್.ಪಿ.ಜಿ., ಸಿ.ಯಿ.ನ್.ಜಿ., ಹೈಡ್ರಜನ್ ಎಂಬಿವುಗಳು ಅನಿಲ ರೂಪದ ಇಂಥನಗಳೂ ಆಗಿವೆ.

ಆಹಾರ ಬೇಯಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಇಂಥನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ?

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಚಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಚೈತನ್ಯವು ಇಂಥನಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವುದಲ್ಲವೇ.

ಹಾರು, ಬಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಇತರ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಥನವು ಯಾವುದೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಥನವು ಏವಿಯೇಶನ್ ಘೂರ್ಣಿಲ್ ಆಗಿದೆ. ಉರಿಯವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂಥನಗಳಿಂದ ಚೈತನ್ಯವು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಥನಗಳು ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಆಹಾರ

ನಿಮಗೆ ಒಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಇಂಥನವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಲಭಿಸುವುದು? ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಚೈತನ್ಯವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಹಾರದಿಂದ ಇದಕ್ಕಿರುವ ಚೈತನ್ಯವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರವು ಒಂದು ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.

ಇಂಥನಗಳು ಉರಿಯುವಾಗ

ಇಂಥನಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಉರಿಯುತ್ತವೇಯೇ? ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಡವಿದೆ. ಆದರೆ ಉರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಉರಿಸಲು ಅವು ಯಾವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ?

ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡೋಣ.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿರಿ. ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಪುಚಿ ಇರಿಸಿರಿ.

ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ?
ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯು ನಂದಿ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ನೀವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಉರಿಯಲು
ಇಂಥನ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

ವಾಯುವೇ ಇಲ್ಲದಿದರೆ...

ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವು ಉರಿಯಲು ವಾಯು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
ಇಂಥನಗಳಿಗೂ ಉರಿಯಲು ವಾಯು ಬೇಕು. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ
ಆಮ್ಲಜನಕ ಉರಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥನಗಳು
ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಮ್ಲಜನಕದೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು
ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವು
ಆಮ್ಲಜನಕದೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ ಚೈತನ್ಯವು
ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ಆಮ್ಲಜನಕವು
ಶರೀರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆಂಡವಿರುವ ಒಲೆಯನ್ನು ಉರಿಸಲು ಅಮ್ಮ ಕೊಳವೆಯನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉದುವುದು ಯಾಕೆಂದು ಇನ್ನು
ವಿವರಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ
ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸರಿಯಾದ ವಾಯು ಸಂಚಾರವಿರುವ ಒಲೆಯು ಚಿನ್ನಾಗಿ
ಉರಿಯವುದೆಂದು ಈಗ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

**'ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಲೆ' ಯನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ...**

ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ
ತುಂಬಿಸಬಾರದು. ವಾಯು ಸಂಚಾರವನ್ನು
ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ
ತುಂಡುಗಳಾಗಿಸಿ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು.
ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋ
ಗಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಒಲೆಯನ್ನು
ಶುಚಿಯಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೊಗೆ
ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಒಲೆಗೆ ಇತರ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು
ಇರಬೇಕು?

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗೃಹಿಣಿಯನ್ನು
ನೋಡಿರಿ.

ಇವರು ಏನೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

**'ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಲೆ' ಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು
ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು?**

ಚಚೆಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಒಲೆ

- ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಒಲೆ ಎಂಬುದು ಇಂಥನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉಷ್ಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಒಲೆಯಾಗಿದೆ.
- ವಾಯುವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.
- ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಉಷ್ಣವು ಪ್ರಾತಿಂದ್ಯಾಗಿ ಪಾತ್ರಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕು. ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂಥನವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಹೊಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರ.

ಹೆಚ್ಚಿರುವ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ

ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಈ ವಾಹನಗಳು ಅದೆಷ್ಟು ಇಂಥನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು? ಇಂಥನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಬಳಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಯಾವುವು?

ಇಂಥನಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು? ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲವೂ ಶಾಫ್ತತವೇ?

ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಶುದ್ಧಿಕರಣ ಸ್ಥಾವರ

(ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂನಿಂದ ಡೀಸೆಲ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಡಿಲಾಗುತ್ತದೆ)

ಸೌರ ಚೈತನ್ಯ ಫಲಕ

ಗಾಳಿಯಂತ್ರ

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಚೈತನ್ಯದ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ?

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಮುಗಿಯುವವುಗಳು ಮತ್ತು ಮುಗಿಯದವುಗಳು ಯಾವುವು?

ಪರಂಪರಾಗತ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳು (Conventional Energy Sources)

ಕೋಟಿಗಣ್ಣಲೆ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಹೊದ ಜೀವಿಕ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಇಂಧನಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮುಗಿದರೆ ಪುನಃ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ಇಂಧನಗಳಿನ್ನತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯ, ಡೀಸೆಲ್, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ, ಟಾರ್, ಎಲ್.ಆಿ.ಜಿ. ಎಂಬಿಪುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಪಾಳಿಸ್ಕಾರ್, ಜೈವಿಕಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪರಂಪರಾಗತವಲ್ಲದ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳು (Non conventional Energy Sources)

ಸೌರ ಚೈತನ್ಯ, ಗಾಳಿ, ತೆರೆ ಎಂಬಿಪುಗಳು ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗದ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತವಲ್ಲದ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ತರದ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳ ಕುರಿತು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಶ್ಚಿಮ್ಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಧೀಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಅಂತರೋರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ನೀಲಯದ ಸೌರ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಹೈಡ್ರೋಜನನ್ನು ಇಂಥಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಳ್ಳಾನ್ನು ISRO ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.

ದೆಹಲಿ : ಗಾಳಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಯಿತು.

- ಚೈತನ್ಯಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಾರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ?
- ಸೌರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗ್ರಂಥಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ನೀವು ತಯಾರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಕರಣಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿವೆಯೇ?
- ಪರಂಪರಾಗತ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಚೈತನ್ಯಕಾಗಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಯಾವುವು? ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾಷ್ಯಕಾಶ ನಿಲಯದ ಸೌರ ಫಲಕಗಳು

ಸೌರ ಚೈತನ್ಯ (Solar Energy)

ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್

ಸೌರ ಬೀದಿ ದೀಪ

ಸೊಲಾರ್ ಹೀಟರ್

ಸೊಲಾರ್ ಕುಕ್ಕರ್

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಈ ಉಪಕರಣಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗ್ರಂಥಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಯಾವುವು?

ಸೌರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸೌರ ಕೋಶ. ಅವುಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಸೌರ ಫಲಕಗಳು (Solar Panel) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇವು ಸಿಲಿಕನ್ ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತಿ ಆಯತಾಕಾರದ ಫಲಕಗಳಾಗಿವೆ. ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸೌರ ಚೈತನ್ಯದ ಹಿರಿಪೆಯಾಗಿದೆ. ಸೌರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗ್ರಂಥಿಸಿದರೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾದನೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಾಯುವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಗಾಳಿಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯ

ದೊಡ್ಡ ಗಾಳಿಯಿಂತ್ರಗಳು ಚಲಿಸುವುದರಿಂದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಾಳಿಯಿಂತ್ರವು ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಯಿಂತ್ರದ

ಗಾಳಿಯಿಂತ್ರದ ಬಯಲು

ತಿರುಗುವಿಕೆಯು ಜನರೇಟರನ್ನು ಕಾಯುವೆಸೆಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ದುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾಳಿಯಂತೆ ಬಯಲನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

‘ಗಾಳಿಯಂದ ವಿದ್ಯುತ್’ ಎಂಬ ವೀಡಿಯೋ (Edubuntu, School resource) ನೋಡಿರಿ.

ಚಾಗ್ರತೆಯಂದ ಭವಿಷ್ಯದೆಡೆಗೆ

ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಒಂದು ಪರಂಪರಾಗತ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಉರಿಯುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಸಿ ಮತ್ತು ಅನಿಲಗಳು ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಂತರಾದ ಉಪಯೋಗವು ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಇಂಥನಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಎಂಬೀ ಇಂಥನಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಂಪರಾಗತವಲ್ಲದ ಇಂಥನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಇಂಥನ ನಷ್ಟ

ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಂಥನ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗುವ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ.

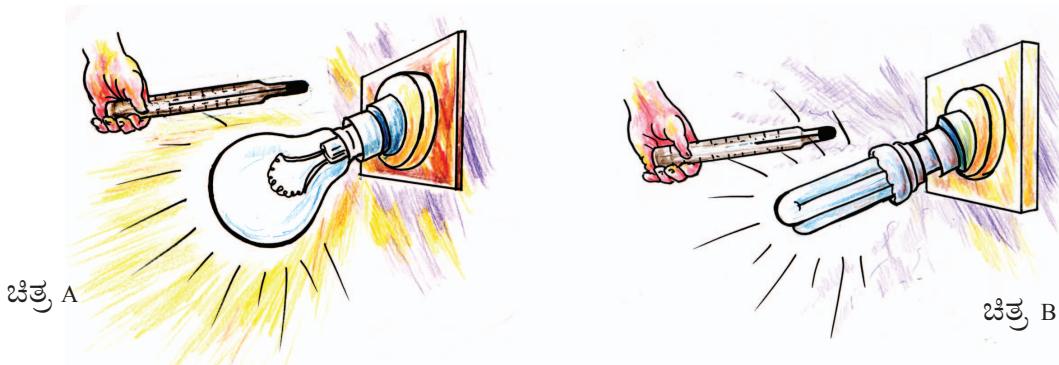
ಅಡುಗೆಯ ನಂತರ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಡವನ್ನು ಇತರ ಉಪಯೋಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಾಹನಗಳ ಬದಲು ಖಾಸಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅಶ್ರಯಿಸಬಹುದೇ?

ಹಲವು ಐಷಾರಾಮಿ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥನ ದಕ್ಕಿತೆಯು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳ ಬಳಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ?

ಈ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ಚಿತ್ರ A ಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಫಿಲಮೆಂಟ್ ಬಲ್ಲಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮೋಮೀಟರನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಧರ್ಮೋಮೀಟರ್ ರೀಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಧರ್ಮೋಮೀಟರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಚಿತ್ರ B ಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಘೂರ್ಣಿಸಿಂಟ್ ಬಲ್ವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಧರ್ಮೋಮೀಟರ್ ರೀಡಿಂಗನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಯಾವ ಬಲ್ವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ? ಬಲ್ವಿನ್ನು ಉರಿಸುವುದು ಬೆಳಕು ಲಭಿಸಲು ಅಲ್ಲವೇ? ಬಿಸಿಯಾಗುವ ಬಲ್ವಿ ಚೈತನ್ಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಪ್ರಯೋಗ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಫಿಲಮೇಂಟ್ ಬಲ್ವಿ ಬೆಳಗಲು ಅಧಿಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವ ಸಿ.ಎಫ್.ಎಲ್. ಬೆಳಗಲು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಸಿ.ಎಫ್.ಎಲ್. ಒಳ್ಳಿಯದು. ಹೆಚ್ಚು ಚೈತನ್ಯದ ಉಳಿತಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಎಲ್.ಇ.ಡಿ. ಲೈಟ್‌ಗಳು ಇಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರೋಲಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಅಧಿಕ ಇಂಥನ ದಕ್ಕತೆಯ ಒಲೆ

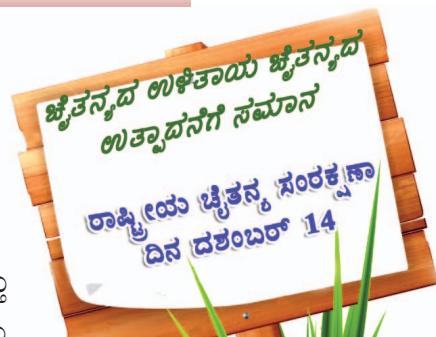
ಬರ್ಮೋಗ್‌ಸ್ ಸ್ಥಾವರ

ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೋಲು ಮಾಡಿರುವಾಗ ನಾವು ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು
ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಚೈತನ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

- ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು?
- ಅಡುಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಚೈತನ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೀವು ವಾಡಲುದ್ದೀಶಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

‘ಇಂಥನಗಳ ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಯಬಹುದು?’ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರ್ ಆಯೋಜಿಸಿರಿ.

ಸೆಮಿನಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಥನಗಳು
- ಯಾವೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಂಥನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ?
- ಇಂಥನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?
- ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಥನಗಳು.
- ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು?
- ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಯಾವುವು?
- ಪರಂಪರಾಗತವಲ್ಲದ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು?
- ‘ಚೈತನ್ಯದ ಉಳಿತಾಯ ಚೈತನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಮಾನ’ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು?

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೌರ್ತಾರೋಕರಿಸಿ ಸೆಮಿನಾರ್ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಸಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ವಿವಿಧ ಇಂಥನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಂಥನಗಳನ್ನು ಘನ-ದ್ರವ-ಅನಿಲ ಇಂಥನಗಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಂಥನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂಥನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿರುವ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಚೈತನ್ಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ಮೂಲಗಳೆಂದೂ ಪರಂಪರಾಗತವಲ್ಲದ ಮೂಲಗಳೆಂದೂ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರಂಪರಾಗತ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಲಗಳು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಚೈತನ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕರ್ತಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

1. ಎಲ್ಲಾ ಚೈತನ್ಯಗಳ ಪ್ರಥಾನ ಮೂಲ ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾಕೆ?
2. ಕೊಳೆ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಿರಿಯಿವಂತೆ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ ಇನ್ನೊಕ್ಕುಬೇಟರ್. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ಬಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ?
3. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಂಭಂಗಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಚೈತನ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವವುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಕಾರಣವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಿರಲ್ಲವೇ.
  - i. ಸ್ವಂತ ಮೋಟಾರು ಬೃಕ್ಷ ಇದ್ದರೂ ಬಾಬು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸ್ಕೆಕಲ್ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ.
  - ii. ರಹಿಂ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ವಾಡುವಾಗ ವಾತ್ರ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇತರ ಸಂಭಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ.
  - iii. ಗೀತಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಭಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಸ್ತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
  - iv. ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜು ಎಲ್ಲಾ ಕಟಿಕ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವುದರಿಂದ ಧಾರಾಳ ಗಳಿ, ಬೆಳಕು ದೊರೆಯವುದು. ಬಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಘ್ಯಾನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
  - v. ಅಶ್ವಿನಿ ಟೆಲಿವಿಷನನ್ನು ಕೇವಲ ರಿಮೋಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪವರ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಓಫ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ದಶಂಬರ 14ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೈತನ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು ನೋಟೀಸು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
2. ಇಂಥನ ಸರ್ವೇ: ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದ 10 ಮನೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರಿ. ಅಡುಗೆ, ವಾಹನ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಥನದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ವೇಯ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

